

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Luova Lava Lapsille – lasten yhteisöllisyyteen,
osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen keskittyvän
taideleirin kehittäminen

Eetu Leinonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

09 / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Eetu Leinonen	Sivumäärä 43 ja 2 liitesivua
Työn nimi Luova lava lapsille – lasten yhteisöllisyyteen, osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen keskittyvän taideleirin kehittäminen	
Ohjaava(t) opettaja(t) Anita Saaranen-Kauppinen ja Jari Klemola	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Pohjois-Savon nuorisoseurat ry, Jussi Salmi	
Tiivistelmä Opinnäytetyön tilaajana toimii Suomen Nuorisoseura ry/Pohjois-Savon aluetoimisto eli Pohjois-Savon nuorisoseurat. Opinnäytetyöni tarkastelee vuonna 2017 järjestetyn Luova Lava Lapsille – leirille osallistuneiden lasten ja työntekijöiden kokemuksia. Opinnäytetyöni on koonti lasten ja työntekijöiden ryhmähaastatteluista. Ryhmähaastattelut toteutettiin kesäkuussa 2017 leirin aikana joihin osallistui seitsemän lasta ja neljä työntekijää. Opinnäytetyötäni ohjaava pääkysymys oli selvittää pitäisikö leiritoimintaa kehittää ja miten sitä voisi kehittää. Alakysymyksenä oli, että mitä taideleiri merkitsee lapsille ja onko tämänvuotisen leirin elokuvateema ollut toimiva. Ryhmähaastatteluista saatujen tulosten perusteella Luova Lava Lapsille – toimintaa pitää kehittää leirin käytännöllisten asioiden suhteen. Toiminta koettiin merkittäväksi lasten hyvinvoinnin kannalta. Taideleiri antaa lapsille uusia kokemuksia, ystäviä ja mahdollisuuden käyttää omaa luovuuttansa. Tämä todentaa elokuvateeman toimivaksi. Opinnäytetyön tuloksia hyödynnetään tulevien Luova Lava Lapsille-leirien suunnittelussa ja toteutuksessa sekä kulttuurisessa nuorisotyössä Pohjois-Savon Nuorisoseuroilla ja valtakunnallisesti Suomen Nuorisoseuroilla.	
Asiasanat Nuorisotyö, kulttuurinen nuorisotyö, osallisuus, kehittäminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme of Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Eetu Leinonen	Number of Pages 43 and 2 attachments
Title Creative Stage for Children – Developing of art camp that concentrate on children’s communality, participation and equality	
Supervisor(s) Anita Saaranen-Kauppinen and Jari Klemola	
Subscriber and/or Mentor Youth association of Northern Savo, Jussi Salmi	
Abstract This thesis is made in co-operation with the Finland’s Youth association/district office of Northern Savo so Youth association of Northern Savo. This thesis examines the experiences of children’s and employers from Creative Stage for Children – camp in 2017. The output of my thesis is a composite of children’s and employers’ interviews query results. Group interviews were executed on june 2017. Seven children and four employers participated to these interviews. The main questions of this study were to find out that should the camp activity to be developed and how it can be develop. Sub-questions were what art camp means to children and has this year’s camp’s movie theme been functional. Based on results of group interviews Creative Stage for Children – operation should be developed on camps practical matters. Action was experienced as significant for children’s wellbeing. Art camp gives for children’s new experiences, friends and possibility to use they own creativity. This verifies that movie theme is functional. The results of the thesis are utilized in planning and implementation Creative Stage for Children - camps in the future and in cultural youthwork on Youth association of Northern Savo and nationwide on Finland’s Youth association.	
Keywords Youth work, cultural youth work, participating, developing	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	6
2.1 Tarve	6
2.2 Tilaaaja (Nuorisoseurat/Pohjois-Savon aluetoimisto)	7
3 KULTTUURINEN NUORISOTYÖ	9
3.1 Kulttuurinen osallisuus	11
3.2 Nuorten luovuus	13
4 LUOVA LAVA LAPSILLE	15
5 TOTEUTUS	18
5.1 Ryhmähaastattelut	20
5.2 Aineiston analyysi	24
6 TULOKSET	26
6.1 Osallistuvat lapset	26
6.2 Vastaavat työntekijät	29
7 POHDINTA	33
7.1 Yhteenveto	34
7.2 Kehittäminen	36
7.3 Loppupohdinta	38
LÄHTEET	41
LIITTEET	44

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkastelee Luova Lava Lapsille – leirille vuonna 2017 osallistuneiden lasten ja vastaavien työntekijöiden kokemuksia taideleiristä. Leiri järjestettiin kesäkuussa 2017 Kuopiossa ja sen aikana työntekijät tekivät yhdessä leirille osallistuvien lasten kanssa lyhytelokuvan. Leiriä valmisteltiin pitkin kevättä ja tarkoituksena oli osallistaa lapsia kulttuurisen toiminnan avulla.

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Suomen Nuorisoseurojen Pohjois-Savon aluetoimisto. Suoritin siellä yhteisöpedagogi opintojeni harjoittelun syksyn 2016 ja talven 2017 aikana. Harjoittelun alusta asti aloin tilaajani kanssa työstämään ja suunnittelemaan opinnäytetyötäni, koska heillä oli kiinnostus saada tutkimus heidän toiminnasta, miksi se on lapsille tärkeää ja pitäisikö sitä kehittää. Tavoitteena oli alusta asti tehdä opinnäytetyö kulttuurisesta nuorisotyöstä, mutta miten tarkalleen ja mihin tiettyyn toimintaan kohdennan sen, selventyi harjoittelun loputtua. Päätin keskittyä Luova Lava Lapsille - leiritoimintaan, koska siten pystyin hyvin kohdistamaan opinnäytetyöni teeman enkä yrittänyt tehdä siitä liian laajaa.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia Luova Lava Lapsille - leiritoiminnan merkityksellisyyttä, miten se edistää lasten hyvinvointia ja miten sen toimintaa voisi kehittää tulevaisuudessa, jotta lapset mieluusti osallistuisivat kulttuurisen leiritoimintaan ja pääsisivät käyttämään omaa luovuuttansa. Opinnäytetyö on selvitys Luova Lava Lapsille - leirille osallistuneiden lasten sekä leiritoiminnan työntekijöiden ajatuksista, kokemuksista, toiminnan merkittävydestä ja kehitysideoista. Valmiin opinnäytetyön avulla pyritään selvittämään mitä on kulttuurinen nuorisotyö, miten kulttuurinen nuorisotyö edistää lasten hyvinvointia ja miten Luova Lava Lapsille -toimintaa voisi kehittää tulevaisuudessa Nuorisoseurojen Pohjois-Savon aluetoimistolla ja valtakunnallisesti Suomen Nuorisoseuroilla.

Opinnäytetyöni ansiosta Luova Lava Lapsille – brändi saa ylipäättänsä lisänäkyvyyttä. Opinnäytetyöni toteutuksessa olen käyttänyt laadullisina tutkimusmenetelminä ryhmähaastatteluja, joiden teemana on Luova Lava Lapsille – leiri. Toteutin nämä leirille

osallistuville lapsille ja vastaaville työntekijöille. Lisäksi olen havainnut toimintaa kesän 2017 aikana taideleirillä nuorisotyöntekijän roolissa. Näin olen päässyt hyvin tarkastelemaan toimintaa käytännössä, keräämään tietoa ja johtopäätöksiä.

2 OPINNÄYTETYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni tilaajan. Ensin esittelen heidän tarpeen, minkä takia opinnäytetyöni tehtiin heille ja mitä he hyötyvät opinnäytetyöstäni. Sen jälkeen esittelen yleisen toiminnan niin Pohjois-Savon alueella kuin valtakunnallisesti. Lopuksi kerron valtakunnallisen verkoston historiaa, mistä kaikki toiminta sai alkunsa ja miten se on ajan myötä kehittynyt.

2.1 Tarve

Opinnäytetyöni on tilaajan toiminnan kannalta ajankohtainen. Luova Lava Lapsille -leiri on järjestetty Pohjois-Savon aluetoimistolla kesällä viimeisen kahden vuoden aikana. Tänä aikana leiri on etsinyt toteutusmuotoansa ja suuntaansa. Opinnäytetyöni kehittämisidean kautta toivotaan, että leirille ja sen sisällölle saadaan oikea muoto. Tämän pitäisi vastata leirille osallistuvien lasten tarpeita; toiminnan pitää olla heidän toiveiden mukaista, kiinnostavaa ja ajankohtaista. Opinnäytetyöni kautta saadaan myös kulttuuriseen nuorisotyöhön liittyvää teoriaa enemmän käytäntöön. Teoriaa pystytään hyödyntämään enemmän itse työskentelyssä varsinkin, kun olen työntekijä leirillä. Pohjois-Savon aluetoimisto on osa Suomen Nuorisoseura ry:n verkostoa. Opinnäytetyön ansiosta tilaajani saa hyödyllistä tietoa ja kehittämisideoita mitä he voivat levittää ihan valtakunnallisesti käyttöön Luova Lava Lapsille - toiminnan suhteen. (Mannonen 2017.)

Kulttuurisen nuorisotyön toimintamuoto mitä varten teen opinnäytetyöni ei ole kovin vanha tilaajallani. Luova Lava Lapsille -leiri on aina ollut taidepainotteinen leiri, mutta taide on hyvin laaja käsite. Minkä takia on tarve tehdä siitä tutkimus, selvittää sen merkittävyys lapsille ja miten toiminta pitäisi kehittää. Tämän avulla tilaajan työn-

tekijät pystyvät toteuttamaan Luova Lava Lapsille – toimintaa, voivat levittää tutki-
mustietoa valtakunnallisesti käyttöön, pystytään vastaamaan lasten tarpeita ja anta-
maan heille mahdollisuuden toteuttaa itseänsä. Tavoitteena on järjestää onnistunut
Luova Lava Lapsille- leiri, jolle osallistuu mahdollisimman paljon lapsia, saadaan heil-
tä hyvää palautetta leirin toiminnasta ja sisällöstä (Salmi 2017).

2.2 Tilaaja (Nuorisoseurat/Pohjois-Savon aluetoimisto)

Tilaajani on Pohjois-Savon Nuorisoseurat, joka on osa valtakunnallista järjestöä
Suomen Nuorisoseurat ry:tä. Tilaajani järjestää Nuorisoseurojen toimintaa Pohjois-
Savon alueella. Tilaajani virallinen nimi on Nuorisoseurat/Pohjois-Savon aluetoimisto
ja käyttää myös nimeä Pohjois-Savon Nuorisoseurat.

Suomen Nuorisoseurat on kulttuurisen lapsi- ja nuorisotyön merkittävin toimija Suo-
messä. Nuorisoseurat tarjoavat kaikenikäisille yksilöille mahdollisuuksia harrastaa
tanssia, teatteria, sirkusta ja musiikkia eli erilaisia kulttuurin- ja taiteenmuotoja. Tä-
män lisäksi Nuorisoseurat järjestävät kulttuuriin liittyviä tapahtumia ja koulutuksia.
Näin jokaisella yksilöllä, niin lapsella, nuorella kuin myös aikuisella on mahdollisuus
harrastaa kulttuuria, kasvaa aktiiviseksi jäseneksi omassa yhteisössä ja kokea mui-
den kanssa tekemisen riemua. Tätä toimintaa järjestetään sekä kaupungeissa että
maaseuduilla ympäri Suomea valtakunnallisesti. Käytännössä toimintaa hoitavat val-
takunnallisen liiton lisäksi paikalliset nuorisoseurat ja aluetoimistot. (Nuorisoseurat
2016b.)

Pohjois-Savon aluetoimisto on osa Nuoriseseuran valtakunnallista liittoa. Pohjois-
Savon aluetoimiston tehtävänä on tuottaa Pohjois-Savon alueella monipuolista ja
laadukasta kulttuurista harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille, mutta varsinkin lap-
sille ja nuorille. Seuran eri-ikäisten muodostama yhteisön tavoitteena on kasvattaa
lapsia ja nuoria aktiiviksi yhteiskunnan jäseniksi. Pohjois-Savossa on noin 2000 tä-
hän seuraan kuuluvaa jäsentä. Näistä jäsenistä puolet ovat alle 29-vuotiaita ja nel-
jäsosa alle 16-vuotiaita. Seurat pitävät yllä 36 nuorisotaloa ja näin mahdollistavat
monipuoliset harrastus- ja asukastoiminnan. (Pohjois-Savon Nuorisoseurat 2013.)

Pohjois-Savon aluetoimisto aloitti toimintansa Kuopiossa 1.1.2013. Aluetoimisto pitää yllä Nuorisoseurojen käynnistämää nuorisetoimintaa Pohjois-Savon alueella. Toimisto on samaan aikaan Julkulan nuorisotalo ja järjestää normaalia nuorisotalo toimintaa arkipäiväisesti. Samaan aikaan toimisto tarjoaa asiantuntijapalveluita jäsenilleen eri puolilla Suomea. (Pohjois-Savon Nuorisoseurat 2013.)

2.3 Historia

Suomen nuorisoseuraliikkeen syntyminen liittyy 1800-luvun loppupuolen kansalliseen heräämiseen ja uuden sivistysaatteen nousuun. Nuorisoseuraliikkeen perustajana pidetään kauhavalasta Matti Sippolaa, joka on ensimmäisen nuorisoseuran perustaja. Tämän liikkeen aatteellisena oppi-isänä pidetään Santeri Alkiota. Suomen Nuorisoseurat syntyivät alun perin kansanliikkeenä ja organisoitui myöhempien vuosien jälkeen piirijärjestöiksi ja lopulta valtakunnallisiksi liitoiksi. Vuonna 1882 järjestäytyi ensimmäinen maakunnallinen keskusseura; Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseurojen Liitto. Suomen Nuorison Liitto aloitti vuonna 1897 oman toimintansa. Keskusliiton nimi oli Suomen Nuorisoseurojen Liitto vuodesta 1994 lähtien ja vuodesta 2012 eteenpäin nimi on ollut Suomen Nuorisoseurat ry. (Nuorisoseurat 2016c.)

Keskeisimmät harrastusalat olivat itsekasvatus- ja sivistysaatteen mukaisesti moninainen kansanvalistustoiminta Suomen Nuorisoseurojen toiminnassa. Nuorisoseuroilla on ollut merkittävä rooli suomalaisen kirjastolaitoksen ja lukutaidon kehittäjänä. Ihan alkuvaiheessa lukutuvat, kansanjuhlit sekä liikuntaan ja teatteriin painottuvat harrastustoiminnat olivat Nuorisoseurojen keskeisimpiä toimintamuotoja. Pian alun jälkeen Nuorisoseurat ja sen toiminta laajeni koko Suomen maan kattavaksi liikkeeksi ja verkostoksi. Kun toiminta alkoi laajentua ja monipuolistumaan entisestään ryhdyttiin kiinnittämään enemmän huomiota lasten mahdollisiin harrastustoimintoihin. Eri toiminta- ja harrastusmuotojen takia nähtiin tarpeelliseksi perustaa omia liittoja 1900-luvun loppupuolella. Liitot alkoivat vastamaan eri toiminta-alojen kehittämisestä ja toiminnan toteuttamisesta. (Nuorisoseurat 2016c.)

Yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus ovat nuorisoseuraliikkeen toimintaa ohjaavia arvoja, joita käytetään kuvaamaan aatteellista pohjaa, jolle Nuorisoseurantoi-

minta on rakentunut vuodesta 1881 alkaen kun toiminta alkoi. Nuorisoseuraliike koostuu useista järjestöistä, joista selvimmän yhteen kuuluvat; Suomen Nuorisoseurat, koulutustoiminnan Suomen Nuorisopisto sekä Sivistysliitto Kanssalaisfoorumi ja sen opintokeskus. Tämän kaiken verkoston toiminnassa on mukana eri-ikäiset yksilöt lapsista aikuisiin. Kaikista jäsenistä puolet ovat alle 29-vuotiaita eli nuoria ja neljäsosa 16-vuotiaasta nuorempia. 2000-luvusta eteenpäin nuorisoseuraliike on määrittänyt keskeisemmäksi toiminnakseen kulttuurisen nuorisotyön. Alkuvaiheissa seuran harrastustoiminnassa panostettiin tiedolliseen sivistykseen, nykyään harrastustoiminnassa panostetaan yhteisöllisyyteen ja sosiaalisten taitojen oppimiseen erityistaitojen rinnalla. Tänäkin päivänä suomalaisen kulttuurin vaaliminen voidaan nähdä osana nuorisoseuraliikkeen aatesisältöä, mutta sen rinnalla kulkee myös kansainvälisyys. (Nuorisoseurat 2016c.)

3 KULTTUURINEN NUORISOTYÖ

Kulttuurisen nuorisotyön perustehtävä on kehittää nuorten ilmaisutaitoja luomalla kulttuurisia ja henkisiä tukirakenteita sekä onnistumisen kokemuksia (Ruotsalainen 2014, 173). Kulttuurisen nuorisotyön onnistumisen ensimmäinen ja tärkein edellytys on se, ettei nuorisotyö tarjoa nuorille ja lapsille jo valmiina olevia aktiviteettejä. Tarkoitus on tehdä ne yhdessä nuorten kanssa, heidän omilla ehdoillaan ja heidän aloitteesta. (Mäenpää 2015, 89.) Ei pidä määritellä liikaa sitä, mitä ja miten nuorten ja lasten tulisi toimia. Tavoitteena on, että he suunnittelevat sekä tekevät yhdessä ja heitä autetaan siinä tarpeen tullen. Varsinkin lapsilla ei usein ole ongelmaa ymmärtää oman idean jakamista eivätkä he tarvitse luomisprosessissakaan apua. Lähinnä he tarvitsevat apua teknisissä asioissa. (Hautio 2016, 45.)

Kulttuuri on ollut alusta asti mukana nuorisotyössä, erityisesti järjestönuorisotyössä. Erilaiset taiteelliset kerhot ja niiden ryhmä kuten tanssi- ja näytelmä ryhmät ovat aina koonneet nuoria yhteen harrastamaan kulttuuria. Vaikka kulttuurinen nuorisotyö on ollut aina mukana, niin siitä huolimatta se vahvasti paikkansa vasta 1990-luvulla. Vuonna 2006 se lisättiin nuorisolakiin erikseen. (Heikkinen 2009, 39.) Kulttuurinen

nuorisotyö on määritelty nuorisotyön tavoitteelliseksi peruspalveluksi Nuorisolain 7 §:ssä. Kunnan nuorisotyöhön kuuluu nuorten kasvatuksellinen ohjaus, harrastusmahdollisuudet, niihin tarpeelliset toimintatilat, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki ja kulttuurinen nuorisotoiminta. (Walldén 2009, 119.)

Kulttuurinen nuorisotyö on joutunut aina kamppailemaan asemastaan nuorisotyössä, koska usein se on nähty vain yhtenä työvälineenä (Heikkinen 2009, 39). Vaikka kulttuurisella nuorisotyöllä on pitkät perinteet sen merkitystä ei ole vakavasti huomioitu yksilölliseksi, yhteisölliseksi ja yhteiskunnalliseksi toiminnaksi ja nuorisotyön keskeiseksi toimintamuodoksi. Lähinnä kulttuurinen nuorisotyö on määritelty ”puuhasteluksi” tai se on niputettu muihin nuorten mahdollisten harrastusten joukkoon. Näistä vaikeuksista huolimatta kulttuurinen nuorisotyö on vakiinnuttamassa paikkaansa muiden nuorisotyömuotojen rinnalle. Kulttuuriselle nuorisotyölle ei kuitenkaan pysty antamaan yhtä määritelmää, koska sen jäsentäminen nuorisotyön kokonaisuuteen on vaikeaa. Yleismäärittelyn mukaan kuitenkin kulttuurinen nuorisotyö on nuorten yksilöiden kasvun tukemista aktiiviseksi kansalaiseksi. Tämä on prosessi, jossa nuori rakentaa identiteetin itselleen, kokeilee kulttuurista toimintaa ja siten ilmaisee itseänsä. (Ruotsalainen 2008, 169-171.)

Monissa erilaisissa tutkimuksissa on todettu kulttuuritoiminnan voivan olla suuri merkitys yksilön hyvinvoinnin edistämisen suhteen ja sen vaikutus perustuu ennen kaikkea siihen, että kulttuurinen toiminta vahvistaa yhteisöllisyyden tuntemista ja yksilön omaa itsetuntoa. Yksilön hyvinvointi sekä elämänlaatu lisääntyvät kulttuurisen nuorisotyön kautta. Kulttuuri lisää sosiaalista yhdessä tekemistä, sosiaalisia taitoja ja aktiivista osallistumista. Nimenomaan osallistumalla kulttuurisen toimintaan ja harrastukseen yksilö tuntee kuuluvansa johonkin yhteisöön ja kokee saavuttavansa jotain suurempaa. (Anttila, Haapanen, Myyrä, Mönttinen & Parviainen 2012, 10.)

Kulttuurisen ilmaisutoiminnan kuten teatteri-ilmaisun tavoitteena on ohjeistaa nuoria niin itsenäiseen kuin myös ryhmätyöskentelyyn, rohkaista nuoria ilmaisemaan itseänsä, lisätä heidän mielikuvituksellista kykyä oivaltaa elämän ilmiöitä ja oppimaan tuottamaan erilaisia mielikuvia. Nuoret oppivat myös kunnioittamaan toista yksilöä, hänen työskentelyä ja samalla kuuntelemaan ja keskittymään muihinkin, kun vain itseensä. (Sinivuori 2001, 13.) Nuorisotyöntekijöiden mielestä mielekkäintä kulttuuri-

sessä nuorisotyössä on huomata nuorten luovuuden ja heidän yhteisöllisyyden kasvaminen. Nuoret oppivat jotain uutta ja samaan aikaan luovat uusia kontakteja. (Heikkinen 2009, 39.) Taidekasvatuksen ymmärtäminen on yhteisöllisyyden ja yhteisön pohtimista. Yhteisö ilmenee tiettyyn tilaan kiinnittyvänä tietoisuuden ja toiminnallisuuden yhdistelmänä. Tämä näyttäytyy tietyn taidekasvatuksen yhteisöön osallistuvan yksilön identiteetin vahvistamisena. (Hiltunen 2009, 46-47.)

Kulttuurisen nuorisotyön kasvatuksellinen työote ja osallistavat työmenetelmät ovat osoittautuneet vankoina työvälineiksi nuorten kasvun tukemiseen toimijoiksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi. Aktiivinen kansalaisuus ei kuitenkaan synny itsestään selvästi, vaan edellyttää kasvuolosuhteita, joissa vahvistuvat itseluottamus, rohkeus, luovuus ja ennen kaikkea varmuus ihmisen mahdollisuudesta vaikuttaa omaan ympäristöönsä ja siihen yhteisöön missä elää. (Anttila ym. 2012, 4.)

Loppujen lopuksi kulttuurisella nuorisotyöllä on kaksi tehtävää: opettaa nuorille taidelähtöisiä menetelmiä ja siten mahdollistaa onnistuneita osallistumisen kokemuksia heille. Tätä kautta nuori ottaa osaa yhteiskuntaan menetelmällä, jonka avulla hän voi ilmaista itseänsä. Kulttuurisen nuorisotyön tehtävän tavoitteet ovat siis taidepedagogisia sekä kansalaistaidollisia. (Mäenpää 2015, 88.) Seuraavissa alaluvuissa esitellään kulttuurisen osallisuuden avaamalla ensin käsitteen osallisuus, miksi se on nuorten hyvinvoinnin kannalta tärkeää ja miten sitä toteutetaan kulttuurisessa nuorisotyössä. Tämän jälkeen tuon esille nuoren luovuuden; miten sen käyttäminen edistää nuorten hyvinvointia ja miten se tapahtuu kulttuurisessa nuorisotyössä. Molemmat ovat opinnäytetyöni aiheen kannalta hyvin oleellisia ja tärkeitä.

3.1 Kulttuurinen osallisuus

Osallisuus on tunne johonkin osallistumisesta. Kyseistä tunnetta voidaan kuvailla myös käsitteillä ”voimaantumisen” ja ”valtautumisen”. Kun käsitellään osallisuuselämyksiä, esimerkiksi kulttuurisessa toiminnassa nuorten pyrkimys vaikuttaa osallisuuden kautta on tähdätä nuorille yhteisiin asioihin sekä heidän oman elinympäristönsä vaikuttamiseen ja kehittämiseen. Osallistumisen tavoitteena on kehittää nuorten

omaa elinympäristöä. Tämän kautta he kokevat oman äänensä kuulluksi ja heillä on oikeasti mahdollisuus vaikuttaa. Vaikuttamistoiminnan kautta syntyy voimaantumisen tai valtautumisen tunne nuorille. (Gretschel 2011, 9.)

Osallisuus on hyvin monisyinen ja -tasoinen kuulumisen, tekemisen ja tuntemisen kokonaisuus. Keskeisimpänä on yksilön kuulluksi tuleminen, sitoutuminen ja luottamus toisiin yksilöihin. Yhteiskunnallisessa osallisuudessa keskeistä on, miten yksilöllä on mahdollisuus osallistua päätöksentekoon. Yhteenkuuluvuuden, turvallisuuden ja oikeudenmukaisuuden tunne tapahtuu, kun yksilö kiinnittyy eli osallistuu johonkin yhteisöön. Osallisuus toimii syrjäytymisen vastavoimana. (Särkelä-Kukko & Rouvinen-Wilenius 2014, 9.)

Nuorten osallisuuden päämäärä on sosiaalinen ja poliittinen. Sosiaalisesti kyse on yhdessä toimimisesta, yhteisöön liittyvyydestä, kuulumisesta ja kokemuksesta nuoren olevan osa jotain häntä itseänsä suurempaa. Kun taas poliittisesti kyse on päätöksen tekemisestä, vallanjakamisesta muille, vastuunkantamisesta ja vaikuttamisesta johonkin itseänsä suurempaan. Tärkeää on huomata näiden eri näkökulmien tuottavan toisistansa poikkeavia tuloksia. Tämän takia on hyvä aluksi miettiä mihin pyritään koko toiminnalla. (Kiilakoski 2012, 3.)

Kulttuuriharrastusten ja sosiokulttuurisen innostamisen tavoitteina on, että mahdollisimman monet yksilöt pääsivät osallistumaan kulttuuriseen toimintaan ja nauttimaan siitä. Tämä tuo kulttuurin jokaisen yksilön arkeen ja elämään sekä voi samalla toimia mahdollistajana rikkaammalle ja mielekkäämmälle elämälle. (Liikanen 2010, 60.) Kulttuurisen osallisuuden käsitys on hyvin kirjava ja sen voi tulkita monin eri tavoin. Aiheen laajuuden takia on tarpeellista, tehdä selväksi mitä näkökulmia ja merkityksiä kulttuuriseen osallisuuteen sisällyttää. (Virolainen 2015, 54-55.) Nuoret osallistuvat koko globaalin maailman toimintaan elämässään. Nuorisotyöntekijöiden ja muiden kasvattajien tehtävänä on ohjeistaa nuoria suuntaan, jossa heidän itsekunnioitus ja omat arvot yhdistetään moraaliin ja yhteisen hyvän arvostamiseen. Tämä kaikki pitää tapahtua sanoissa ja varsinkin teoissa. Nuori on ohjeistettava lempeästi osalliseksi kulttuuriseen toimintaan sen sisällön nauttijaksi ja aktiiviseksi kansalaiseksi. Kulttuurille jää tehokkaan toiminnan aikana tärkeä tehtävä tulkita nuoren yksilön omia tunteita ja sytyttää hänessä hyvyden ja kauneuden kaipuu. (Uusikylä 2007, 8.)

Nuorten vaikuttaminen ja osallisuus kulttuurisen nuorisotyön kautta mahdollistetaan kasvatuksellisen työtteen ja yksilöitä osallistavien työmenetelmien kautta. Kulttuurisessa nuorisotyössä toiminnan ajatus lähtee nuorten omasta yhteisöstä, johon nuorten on helppo osallistua ja osallistuminen perustuu yhteisen orientaation toiminnan sisältöön. Nuorten kohdalla heidän kasvua tuetaan ryhmänsisäisen vuorovaikutuksen, onnistumisen kokemusten ja taiteellisen itseilmaisun kehittämisen kautta. Nuorten ryhmän suhteen tuetaan heille turvallisen yhteisön syntymistä, toisiansa arvostavaa vuorovaikutusta ja ryhmän osallisuutta yhteisen toiminnan päätöksentekoon yhdessä nuorisotyöntekijöiden kanssa. (Anttila ym. 2012, 11.)

Nuorten pitää saada vaikuttaa itse konkreettisesti omasta kulttuurisesta toiminnasta ja sen lähtökohdista. Näin nuorten tasa-arvoinen ja aktiivinen kansalaisuus sekä osallisuus vahvistuvat. Sitä kautta kulttuurisen nuorisotyön ja nuorten kulttuurin näkyvyys ja monimuotoisuus lisääntyvät. Yhteistyö itse nuorten, tahojen ja eri ikäryhmien kesken lisääntyy. Yksinkertaisuudessaan nuorten hyvinvointi vahvistuu ja vankistuu. (Siivonen 2010, 11.)

Kulttuurisen nuorisotyön toimintamuodossa nuori yksilö opettelee vuorovaikutustaitoja ja itsensä ilmaisutaitoja. Tätä kautta nuoret pääsevät vaikuttamaan ja osallistumaan mikä kasvattaa heitä yksilöinä. Kulttuurisessa nuorisotyössä oppiminen ja kasvaminen tapahtuvat rikastavassa yhteisöissä, joka pohjautuu turvallisuuden tunteeseen ja nuorten toisiansa arvostavaan vuorovaikutukseen. (Anttila ym. 2012, 13.) Kaikki kasvatusta perustuu pohjimmillaan vuorovaikutukseen. Kulttuuri näyttäytyy yhtenä inhimillisenä vuorovaikutuksen hedelmällisenä välineenä, kun rakennetaan dialogisia suhteita nuorten yksilöiden välille. (Kalhama 2006, 119.)

3.2 Nuorten luovuus

Nuoret pystyvät kertomaan heille itsellensä tärkeistä asioista luovan tekemisen kautta. Taidetta on monenlaista niin kuin myös luovuutta. Mutta kaikille nuorille on tärkeää tuoda oma luovuutensa esille ja siten saada muilta palautetta sekä arvostusta. (Soininen 2011, 2-3.) Kulttuurisen nuorisotyön lähtökohtana on tarjota nuorelle itsen-

sä ilmaisukanavia sille, minkälaiseksi hän kokee ympäröivän maailman ja yhteisön. Enimmät työmenetelmät perustuvat lähtökohtaisesti nuorten osallisuuteen. (Anttila ym. 2012, 5.)

Kaikki kulttuurisen nuorisotyön työmenetelmät ovat keinoja, joilla tuetaan nuorten kasvua, yhteisöllisyyden kasvattamista ja yhteiskunnan todellisuuden tarkastelua. Lähtökohdiana tälle kaikelle on nuoren yksilön omat tunteet ja ajatusmaailmaa. Kaikki lähtee nuoresta itsestään, oli taiteenmuoto sitten teatteri, tanssi, kirjoittaminen tai nuorten kulttuurissa hyvin vahvana esillä oleva musiikki. (Ruotsalainen 2008, 178.) Taide on keino ylipäättänsä huomata oma luovuus, ottaa tilaa itsensä ilmaisulle ja samalla tehdä se näkyväksi muille, milloin se tapahtuu niin näkijänä kuin kokijana. Kulttuurisen nuorisotyön tarkoitus on näin ollen myös kannustaa nuoria käyttämään omaa luovuuttansa ja omien mielipiteiden sekä ideoiden ilmaisemiseen sekä samalla kehittää nuorten omaa ilmaisutaitoa. (Soininen 2011, 5.)

Kulttuurista nuorisotyötä tehdään siis taiteellisten työmenetelmien avulla. Kasvatuksellisella työmenetelmällä tarkoitetaan, että kulttuurisen nuorisotyön tärkein tavoite on nuoren kasvun tukeminen. Nuoriso-ohjaajien valitsemat työmenetelmät ovat yksi kasvatuksellisten päämäärien saavuttamisen työväline. Nuorten kasvun mahdollistajana toimii yhteisö esimerkiksi pienryhmä, joka kokoontuu taiteellisen toiminnan äärelle. Nuorten on helpompi osallistua tähän toimintaan täysivaltaisesti, kun heillä on olemassa yhtenäinen käsitys toiminnasta. Nuoriso-ohjaajien tehtävä on luoda nuorille nämä olosuhteet, joissa mahdollistetaan nuorten kasvaminen ilmaisullisin keinoin. (Anttila ym. 2012, 12.) Useampikin nuori kokee taiteen antavan heille uusia näkökulmia heitä ympäröivään maailmaan ja näin sen toimien kriittistenkin näkökulmien ilmaisukeinona. Taide ei rajoitu pelkästään uusien elämyksien ja näkökulmien luomiseen vaan antaa myös mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. (tm. 5.)

4 LUOVA LAVA LAPSILLE

Luova Lava Lapsille - toiminta on Suomen Nuorisoseurojen esittävien taiteiden leiri- ja kerhotoimintaa, jonka pääsisältönä on teatteri, tanssi ja musiikki. Tämä toiminta on osallistujalähtöistä, jossa yksilön oma luovuus ja improvisointi taito ovat keskeisiä. Luova Lava Lapselle on matalan kynnyksen taidetoimintaa eli kulttuurista nuorisotyötä. Osallistujilla ei tarvitse olla entuudestaan kokemusta taiteen harrastamisesta. Yksi toiminnan päätavoite on osallistuvien nuorten itse suunnittelema ja toteuttama taidesesitys. (Nuorisoseurat 2016a.)

Kulttuurinen nuorisotyö on harrastustoimintaa se antaa uusia taiteeseen liittyviä kokemuksia ja taitoja osallistujille. Taidetoiminta kehittää, kasvattaa ja korostaa onnistumisen tunnetta sekä hyväksytyksi tulemisen tunnetta. Kilpaileminen tai toisen yksilön päihittäminen eivät kuulu tähän toimintaan. Nuorisoseuratoiminnan arvot ovat yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Nämä kaikki tulevat esille Luova Lava Lapsille – leiritoiminnassa. Leiri on suunnattu alakoululaisille lapsille ja sen tarkoitus on luoda heille vaihtoehtoja ja luovaa kesätoimintaa, minkä voi leirin nimenkin perusteella päätellä. (Nuorisoseurat 2016d, 2.)

Lapsille tai nuorille luovuutta ei tarvitse opettaa. Vaan se on lahja, joka on ihmisen peruseväs elämäkululle. Kysymys on siitä, miten lasten luovuutta pystyy vaalimaan, jotta se pysyisi ja samalla kehittyisi mahdollisimman luovaksi ajatteluksi. Luovuuden kasvattamiseen sijaan pitäisi pikemmin puhua lasten luovuuden vaalimisesta ja heidän oikeudesta toteuttaa omaa luovuuttansa. Tämä pystytään toteuttamaan hyvin yksinkertaisen keinoin; panostamalla inhimilliseen vuorovaikutukseen. Kykyyn ymmärtää erilaisia merkityksiä, hahmottaa kokonaisuuksia ja syy-yhteyksiä. Kyky lapsen luovaan ajatteluun ja toimintaan ei synny tietomäärää lisäämällä vaan lapsen ja aikuisen välisen ihmissuhteen avulla. (Kaitavuori & Miller 2007, 12.)

Luova Lava Lapsille – leirillä tutustutaan taiteenaloihin ja sen tekemiseen. Perinteinen leiritoiminta pidetään samalla mukana. Leirin työntekijöillä on suuri vastuu suunnitella ja toteuttaa osallistuville lapsille mielekästä toimintaa. Leireihin kuuluu ohjattua toimintaa, taiteellista kuin muutakin ja sen lisäksi vapaata olemista. Lapsille luovan

kesätoiminnan lisäksi leirin tavoitteena on yrittää innostaa lapsia mukaan nuorisoseurojen toimintaan ja niiden eri aluetoimistojen harrastusryhmiin mukaan. (Nuorisoseurat 2016d, 3.)

Luova Lava Lapsille – leirin toiminta on lapsilähtöistä tavoitteita ovat iloinen ja hauska toiminta, onnistumisen kokemusten tarjoaminen lapsille ja uusien taitojen oppiminen joista on varmasti hyötyä tulevaisuudessa. Yhteisöllisyys on myös tärkeä tavoite, sen ansiosta lapset voivat olla osa jotain itseensä suurempaa ja he kaikki ovat tasa-arvoisia keskenänsä. Osallisuus on tärkeä, näin nuoret pääsevät itse vaikuttamaan ja tekemään päätöksiä leirin toiminnasta. Viimeinen leirin tavoite on laadullinen ja kasvattava toiminta. Leirin ohjaajat luovat lapsille turvallisen ilmapiirin leirille. Tämä kaikki tapahtuu tekemisen riemun kautta, joka on Nuorisoseurojen slogan. Nuorisoseurojen kasvatuskäsitys on se lähtökohta, millä tätä leiri- ja kerhotoimintaa toteutetaan sekä ylipäätensä koko Nuorisoseurojen toimintaa valtakunnallisesti ympäri Suomea. (Nuorisoseurat 2016d, 4-6.)

Kuva 1. Nuorisoseurojen kasvatuskäsitys johon Luova Lava Lapsille – toiminta perustuu (Nuorisoseurat 2016f).

Jyväskylässä kesällä 2013 Teatteriyhdistys Kulissin latoteatterilla kaksi nuorta aktiivista harrastajaa kysyivät Teatteriyhdistyksen johtokunnalta, että voisivatko he järjestää teatterileirin lapsille kesän aikana. Johtokunta suostui tähän ja niin järjestettiin ensimmäinen Luova Lava Lapsille-leiri. Suomen Nuorisoseuran Jyväskylän aluetoimiston työntekijä Riina Kylmälahti huomasi muiden työntekijöiden kanssa leirin olevan erittäin onnistunut. Nuoret ohjaajat olivat hyvin motivoituneita ja lapsetkin tykkäsivät todella paljon. Niinpä toimintaa päätettiin laajentaa seuraavaksi kesäksi. Jyväskylän alueella kesällä 2014 toteutettiin kahdeksan leiriä, joiden tuottajana toimi Jyväskylän aluetoimisto. (Saarinen 2017.)

Seuraavana syksynä Pasi Saarinen, joka on Suomen Nuoriseurojen kulttuurisen nuorityön koordinaattori, otti tehtäväkseen koordinoida Luova Lava Lapsille-leirejä kaikkialle ympäri Suomea. Kesänä 2015 järjestettiin 35 leiriä eri puolella Suomea. Valtaosan leireistä tuottivat aluetoimisto tai keskusseura, lisäksi yksittäisiä seuroja oli paljon mukana. Kesällä 2016 leirejä järjestettiin 40 ja kesälle 2017 on suunnitteilla 48 leiriä. (Saarinen 2017.)

Pohjois-Savon aluetoimistolla Luova Lava Lapsille-leiri järjestettiin ensimmäistä kertaa kesällä 2015, toisen kerran 2016 ja nyt tulevana kesänä 2017 järjestetään kolmatta kertaa. Ensimmäisinä kahtena vuonna leiristä on käytetty nimeä Taideleiri ja niiden sisältö oli kuvataide painotteista toimintaa, koska meillä oli palkattuna sen alan ammattilaisia. Nyt kolmantena vuonna järjestämme sen omalla työryhmällä, kuvataide jää vähemmäksi ja tuomme enemmän ilmaisutaiteen mukaista toimintaa. Toimimme näin, koska haluamme järjestää leirin omalla työryhmällä, meillä on ilmaisutaiteen osaavia työntekijöitä ja harjoittelijoita, eikä meidän silloin tarvitse pyytää tänne ketään ulkopuolista. (Salmi 2017.)

Tulevaisuuden suunnitelmat ovat, että yksittäiset seurat pystyisivät järjestämään leirejä järjestön tuella. Suomen Nuorisoseurat pyrkivät kehittämään leirien järjestämisen mahdollisimman helpoksi esimerkiksi leirin järjestäjän ja ohjaajan oppaiden, yhteisten t-paita tilausten ja vakuutusten avulla. (Saarinen 2017.)

Luova Lava Lapsille toiminnan lisäksi Suomen Nuorisoseurat järjestävät joka toinen vuosi yhteistyössä Suomen Nuorisosirkusliiton ja Harrastajateatteriliiton kanssa Voltti

– tapahtuman, missä olin itse talkoolaisena tänä vuonna. Voltti 2017 oli yksi Suomen juhlavuoden merkittävimpiä nuorten ja lasten kulttuuritapahtumia. Tavoitteena oli vahvistaa lasten ja nuorten kulttuurista harrastustoimintaa, tutustuttaa heidät uusiin taiteellisiin harrastuslajeihin ja mahdollistaa ystävystymistä lasten sekä nuorten keskuudessa. Yli 1000 nuorta taitelijaa osallistui ympäri Suomea Volttiin yhdessä ohjaajien ja huoltajien kanssa. Kaiken tämän keskuudessa oli esiintyvät lapset ja nuoret. He olivat tapahtuman esiintyjä, tekijöitä, osallistujia, kokijoita ja innostajia. (Konttinen 2017, 3.)

Volttiin osallistuvat lapset harrastavat jotain tiettyä taiteen muotoa esimerkiksi teatteria, sirkusta ja musiikkia. He kokoontuivat ja harjoittelivat omaa taide-esitystänsä kerhoissa pitkin vuotta, minkä he sitten esittivät itse Voltissa tänä kesänä. Luova Lava Lapsille – toiminta eroaa tästä niin, ettei tarvitse olla mitään erityistaitoa ja voi vaan tulla kokeilemaan taiteen tekemistä joko leireillä tai kerhossa. Toki pienestä lähdetään aina liikkeelle mutta Volttiin valmistautuminen on koko ajan etenevää toimintaa mikä on näiden kahden suurin eroavaisuus. Molemmat ovat kuitenkin taiteellista harrastustoimintaa. (Leino 2017.)

Osallistuin Voltti-tapahtumaan talkoolaisena ja siellä tuli selkeästi esille, miten lasten osallistuminen Volttiin esiintyjänä on vakavampaa ja sitovampaa kuin Luova Lava Lapsille – toiminta. Molemmissa on kuitenkin samat kasvatukselliset elementit. Lapset ja nuoret pääsevät käyttämään omaa luovuuttansa, toteuttamaan itseänsä, kohtaamaan uusi ihmisiä ja annetaan lapsille mahdollisuus olla lapsia.

5 TOTEUTUS

Luova Lava Lapsille - toimintaan kohdistuva opinnäytetyöni käynnistyi maaliskuussa 2017 kun aloin tilaajani kanssa suunnitella itse leiriä. Leirillä olin työntekijä, minkä kautta pääsin osallistumaan ja tutustumaan kulttuurisen nuorisotyön toimintaan matalan kynnyksen muodossa. Tein itsekin kulttuurista nuorisotyötä tekemällä lyhytelokuvan muiden työntekijöiden ja lasten kanssa. Samalla pidin myös teatteri-

ilmaisuharjoituksia lapsille muiden nuorisotyöntekijöiden kanssa. Ne ovat hyvä esimerkki osallistuvasta kulttuurisesta nuorisotyöstä kuten itse elokuvan teko. Kun olin leirin toiminnassa koko ajan mukana työntekijänä eli nuoriso-ohjaajana pääsin näkemään käytännössä, miten kulttuurista nuorisotyötä tehdään leirimuodossa.

Talvella 2017 opinnäytetyöni ja leirin valmistelun alkaessa aloin pohtia tutkintamenetelmää. Aluksi ajattelin käyttää tilaajani verkostoa eli Suomen Nuorisoseurat ry:tä hyödyksi, tehdä määrällisen tutkimuksen ja kerätä tietoa ihan valtakunnallisesti. Päädyin kuitenkin käyttämään laadullista tutkimusta eli haastattelua. Koska haastattelun avulla pystyin keskittymään tilaajani toimintaan, heidän Luova Lava Lapsille – leirille osallistuvien lasten ja työntekijöiden kokemuksiin sekä miten heidän mielestä toimintaa pitäisi kehittää. Itse uskon myös enemmän laatuun kuin määrään. Tilaajanikin mielestä laadullinen toteutus oli parempi vaihtoehto, jonka tuloksia he voivat levittää Suomen Nuorisoseurojen eri aluetoimistojen hyödynnettäväksi.

Yleisin laadullisen aineiston kerääminen on haastattelu. Haastattelun tavoitteena on selvittää mitä jollakulla yksilöllä on mielessään jostain aiheesta. Haastattelu on eräänlainen vuorovaikutustilanne, joka tosin tapahtuu tutkijan aloituksesta ja on käynnissä hänen johdattelemana. (Eskola & Suoranta 2014, 86.) Laadulliseen haastattelumenetelmään suhtaudutaan hyvin teknisesti. Haastattelu on muodoltansa hyvin joustava, se sopii hyvin kaikkiin erilaisiin tutkimustilanteisiin ja haastattelussa ollaan hyvässä vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa ja tämä luo mahdollisuuden hankkia tietoa itse tilanteesta. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 34.)

Ohjaava tutkimuskysymys selveni Luova Lava Lapsille - leirin valmistelun ja toteutuksen aikana. Opinnäytetyötäni toteuttamista vastaava pääkysymys on, että miten leirin toimintaa pitäisi kehittää tulevaisuudessa. Alakysymyksinä mitä taidepainotteinen Luova Lava Lapsille – leiritoiminta merkitsee lapsille ja onko tämän vuotinen elokuva-teema toimiva. Tilaajan tarve ja laadullisen tutkimuksen kautta saadut tulokset vaikuttivat näiden tutkimuskysymysten muodostumiseen. Tutkimuksesta saatuja tuloksia hyödynnetään kulttuurisen nuorisotyön ja tulevien toimintojen suunnitteluun sekä kehittämiseen Pohjois-Savon aluetoimistolla ja valtakunnallisesti Suomen Nuorisoseuroilla (Salmi 2017).

Aineiston hankintamuoto opinnäytetyötäni varten selvisi valittuani laadullisen tutkimuksen aineiston keräämismenetelmäksi ryhmähaastattelun. Haastattelun idea on järkevä ja samaan aikaan hyvin yksinkertainen. Kun haluamme tietää jotain toiselta yksilöltä; mitä hän ajattelee tietyistä asioista ja mitä motiiveja hänelle on sen suhteen, niin silloin on hyvä kysyä sitä suoraan. (Eskola & Suoranta 2014, 86.)

Niin lasten kuin työntekijöiden mielipiteet kiinnostivat minua. Koska lasten takia Luova Lava Lapsille – leiri ylipäättänsä toteutettiin ja sen takia heidän mielipide on erittäin tärkeä toiminnan kehittämisen näkökulman ja merkittävyyden suhteen. Työntekijöiden mielipide oli myös tärkeä. He järjestivät leirin, heillä on entuudestaan kokemusta vastaavista leireistä, tietoa leirin käytännön asioista ja merkityksestä lapsille sekä heidän haastattelu täydensi hyvin lasten haastattelua. Työntekijöiden haastattelu antoi myös lisää näkökulmaa ja pohdintaa opinnäytetyölleni. Valmistelin ryhmähaastattelut huhti- ja toukokuussa ja toteutin ne kesäkuussa 2017 Luova Lava Lapsille – leirin aikana. Seuraavissa alaluvuissa esittelen ensin tutkimusmenetelmän ja sen jälkeen analysointiprosessin.

5.1 Ryhmähaastattelut

Lasten ryhmähaastattelussa halusin heidän pääsevän kertomaan omia kokemuksia Luova Lava Lapsille – leiristä, sen elokuvantekemisen teemasta, tuomista uusista kokemuksista, antimista ja pitäisikö heidän mielestä leirin toteutusta kehittää. Työntekijöiden ryhmähaastattelussa pyrin joissain määrin samoihin asioihin ja sen lisäksi halusin tietää asioita leirin toteutuksen käytännön asioista, resursseista, elokuvateemasta, Luova Lava Lapsille – leirin merkittävydestä ja itse brändistä. Ryhmähaastattelulla tarkoitetaan haastattelua, jossa on paikalla useampi haastateltava yhtä aikaa ja mahdollisesti myös useampi haastattelija. Tämän tavoite on ryhmäkeskustelu tutkijan eli haastattelijan aiheesta. (Eskola & Suoranta 2014, 95.) Minusta oli tärkeää tehdä ryhmähaastattelut, koska siten sain luotua hyvää vuorovaikutusta haastateltavien kanssa ja kerättyä laadullista tietoa yhtä aikaan useammalta yksilöltä, joilla on yhteinen intressi samaan teemaan.

Yleisesti haastattelun käsityksessä ryhmän jäsenten tulisi jossain mielessä edustaa samaa. Näin heillä on mahdollisesti jonkinlainen yhteinen intressi keskustella haastattelun aiheesta toistensa kanssa. Vuorovaikutus haastattelutilanteissa ei ole vain haastattelijan ja vastaajan välistä, vaan myös vastaajien välistä vuorovaikutusta. (Valtonen 2005, 229.) Teemahaastattelussa on se etu, ettei se oikeastaan sido haastattelua mihinkään tiettyyn muotoon. Sen sijaan teemahaastattelu kertoo sen, mikä haastattelussa on kaikkien oleellisin asia, eli haastattelun etenevän tietyn teeman varassa. Tämä puolestaan vapauttaa tutkijan ja tuo tutkittavien äänen esille. Teemahaastattelu huomioi yksilöiden tulkinnat tietystä asiasta ja heidän asialle antamat merkitykset ovat keskeisimpiä. Samoin sen, että nämä merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 48.)

Lasten kohdalla pohdin, ottaen huomioon heidän ikänsä, että ryhmähaastattelu toimisi hyvin. Näin heitä ei jännittänyt liikaa ja he pystyivät hyvin tukemaan toinen toisiansa haastattelutilanteessa. Aikuisia työntekijöitä ei oikeastaan jännittänyt ryhmähaastattelu. Tunsin heidät kaikki kuitenkin hyvin entuudestaan ja heillekin tämä haastattelu oli hyvissä ajoin tiedossa. Haastateltavien voidaan olettaa jännittävän haastattelijaa niin paljon, ettei yksilökohtaisessa haastattelussa välttämättä syntyisi toimivaa tapahtumaa. Ryhmähaastattelussa haastateltavat yksilöt saavat puolestaan tukea toisiltaan. Ryhmähaastattelussa voidaan saada myös enemmän tietoa; osallistujat voivat keskenään muistella, herättää muistikuvia, tukea ja rohkaista. (Eskola & Suoranta 2014, 95.)

Siinäkin huomasi, miten minulle entuudestaan tuttujen työntekijöiden haastattelu erosi lasten ryhmähaastattelusta. Yhtä lasta lukuun ottamatta kaikki lapset olivat minulle uusia tuttuja ja keskenänsäkin he olivat toisellensa enimmäkseen tuntemattomia. Tämän takia minun piti lasten haastattelussa paljon enemmän ohjata lapsia. Molemmissa minä kumminkin olin vastuussa haastattelussa syntyvän keskustelun aloituksesta sekä viemisestä eteenpäin ja haastateltavat olivat osallistujia. Tutkimushaastattelu eroaa arkisesta keskustelusta siten, että tutkimushaastattelulla on erityinen tarkoitus ja tietyt osallistujaroolit; haastattelijalla on tietämätön osuudestaan ja hänellä on tieto. Haastatteluun ryhdytään tutkijan omasta aloitteesta, minkä takia tutkija useimmiten ohjaa tai vähintäänkin suuntaa tutkimuksen aikana käyvää keskustelua tiettyyn suuntaan ja puheenaiheeseen. (Tiittula & Ruusuvuori 2014, 22.)

Ryhmähaastattelun muodossa on monia etuja, kun sitä verrataan yksilöhaastatteluun. Ennen kaikkea sen avulla saa hyvin tietoa samanaikaisesti useammalta yksilöltä. Kokemusten mukaan pienilta lapsilta, jotka ovat useimmiten haastattelutilanteissa arkoja tai ujoja, niin heiltä on helpompaa saada tietoa eli mielipiteet ryhmähaastattelun avulla. Etuna on myös ryhmähaastattelun tuleminen halvemmaksi kuin saman määrän haastattelu yksilökohtaisesti. Ryhmähaastattelun haittoina pidetään taas sitä, etteivät kaikki yksilöt, jotka on kutsuttu saavu välttämättä paikalle. Yleisesti ryhmähaastattelu tallennetaan. Useimmiten yksi mikrofoni ei riitä. Ennen itse keskustelun alkua olisi hyvä aina kokeilla miltä tallennukset kuulostavat, sillä yksilöt puhuvat eri voimakkuuksilla ja mikrofonit saattavat olla liian kaukana puhujista. Suurimpana ongelmana useat pitävät ryhmäkeskustelujen purkua ja analyysin tekemistä tallenteista. Purkajan eli tutkijan on usein vaikeaa päätellä, kuka osallistujista on milloinkin äänessä. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 63.)

Sain omasta mielestäni hyvin nopeasti ja vaivattomasti tietoa, kun toteutin ryhmähaastattelut niin lapsille kuin aikuisille työntekijöille. Lapsia osallistui enemmänkin kuin ajattelin ja useampikin olisi voinut osallistua, koska itse leirille osallistui enemmän lapsia kuin haastatteluun. Tämä ei kuitenkaan haitannut tutkimustani. Lapsia osallistui oikein hyvä määrä haastatteluun ja työntekijät mukaan lukien sain tutkimuksen aineiston kannalta riittävästi osallistujia ryhmähaastatteluihin. Ryhmähaastattelujen tallentaminen onnistui mielestäni hyvin käyttämällä kännykän nauhoitusta. Ohjeistin kaikki haastateltavat ympärilleni ja kierrätin kännykkää ringissä molempien haastatteluiden aikana.

Lasten haastatteluun osallistui kymmenestä leirille osallistuvasta lapsesta seitsemän 7-12 vuotiasta lasta. Heistä kaikki paitsi yksi olivat ensimmäistä kertaa osallistumassa Luova Lava Lapsille – leirille. Aikuisten työntekijöiden haastatteluun osallistui neljä työntekijää, joilla kaikilla on aikaisempaa kokemusta Luova Lava Lapsille – leireistä. Molemmassa ryhmähaastatteluissa käsiteltiin Pohjois-Savon aluetoimiston tämänvuotista Luova Lava Lapsille - leiriä (katso liite 1. & liite 2.). Ryhmähaastattelut eivät tietenkään olleet täysin samanlaisia. Lasten haastattelussa painotettiin lasten kokemuksiin tämänvuotisesta leiristä, miltä elokuvan tekeminen on tuntunut, mitä lapset ovat oppineet sekä saaneet leiristä ja miten leiritoimintaa pitäisi kehittää. Työntekijöi-

den haastattelussa käsiteltiin myös heidän kokemuksia tämänvuotisesta leiristä, miltä lasten osallistuminen on vaikuttanut ja miten toimintaa leiritoimintaa pitäisi kehittää tulevaisuudessa. Sen lisäksi työntekijöiden haastattelussa käsiteltiin leirin onnistumisia ja epäonnistumisia, resursseja, Luova Lava Lapsille – toimintaa sekä brändiä yleisesti ja mitä taidepainotteinen leiri merkitsee lapsille.

Haastattelut erosivat toisistaan myös niin, että lasten haastattelukysymykset olivat hyvin yksinkertaisia, kun taas työntekijöiden haastattelu oli paljon syvempi, vaadin enemmän perusteluja, käsiteltiin leirin tuotannollisia asioita ja itse Luova Lava Lapsille – brändiä. Halusin tietää leirin kohderyhmän mielipiteen, onko leiri onnistunut. Työntekijöiltä halusin tietää myös saman asian ja sen lisäksi tietää toiminnan käytännöllisiä asioita.

Työntekijöiden haastattelun aikataulu ja tallentaminen sovittiin hyvissä ajoin leirisuunnitteluiden aikana ja lasten kohdalla asiat sovittiin leirin ensimmäisenä päivänä. Totta kai laitoin lasten huoltajille haastattelusta tietoa hyvissä ajoin ennen leirin alkua postin kautta. Tiedotin huoltajille mikä on haastattelun tavoite, se tapahtuu anonymisti ja samalla pyysin heidän luvan lastensa haastatteluun. Ohjeistin työntekijöitä haastattelun tavoitteesta ja heidänkin haastattelu tapahtuu anonymisti.

Jokaiselle tutkittavalle on annettava riittävästi informaatioita tutkimuksen luonteesta ja sen tavoitteesta. Sekä korostettava vastaamisen vapaaehtoisuutta. Tietojen käsittelyssä luottamuksellisuus ja anonymiteetti ovat keskeisimmät käsitteet. Kun tietoja julkistetaan, on pidettävä huolta luottamuksen säilyvyydestä ja anonymiteettisuojasta. Hankittaessaan tietoja on tutkittaville luvattu heidän nimettömyys, joten tuloksien julkistaessa on pidettävä huoli siitä, ettei tutkittavien henkilöllisyys paljastu. (Eskola & Suoranta 2014, 56-57.) Lasten haastattelun erityispiirre on, että lapsi ei voi yksinään päättää osallistuuko hän tutkimukseen. Sekä tutkimuseettisten, että lainsäädännöllisten syiden takia on aina sovittava huoltajien kanssa hänen lapsen osallistumisesta. Lapsen haastattelu toteutuu aina vähintään ”kolmiosuhteessa” eli huoltaja on tutkimuksessa osallisena, vaikka hän ei itse olisi haastateltavana. (Alasuutari 2014, 147.)

Kumpaankin haastatteluun pyysin niin lasten kuin työntekijöiden varata aikaa puolituntia. Työntekijät olivat oikein innoissaan ja lapsetkin osallistuivat oikein mieluusti

opinnäytetyöni aineistonkeruuseen. Ryhmähaastattelut toteutettiin kesän 2017 aikana Julkulan nuorisotalon tiloissa missä itse Luova Lava Lapsille - leiri pidettiin. Näin haastattelutilanteet eivät olleet työntekijöille tai lapsille liian vakavat vaan rennot. Äänitin molemmat ryhmähaastattelut aineiston litterointia ja analysointia varten ennalta sovitusti.

5.2 Aineiston analyysi

Tutkimuksen kerätyn aineiston analyysi, tulkinta ja johtopäätöksiä tekeminen ovat tutkimuksen ydinasia. Analyysivaiheessa tutkijalle selviää, minkälaiset vastaukset saadaan ongelmiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 221.) Tutkimustuloksena on useimmiten hyvin laaja ja moniaineellinen tekstimassa, kun haastattelumetodia käytetään aineiston tuottamiseen. Tätä aineistoa voi lähestyä monella eri tavalla. Kynnys siirtyä aineiston analyysivaiheeseen aineistonkeruuvaiheesta on usein korkea. Minkä takia aineiston kerääminen, siihen tutustuminen ja ensimmäisten alustavien analyysien tekeminen on aina hyvä aloittaa mahdollisimman varhain ja samanaikaisesti. Analysointi alkaa aineistoon tutustumisesta ja päättyy valmiiden tulosten raportointiin. Vaiheet ovat tutkimukseen sisältyvien ongelmien asettaminen ja kysymysten tarkentaminen, aineiston keräämisen metodin valinta, itse aineiston kerääminen, tutustuminen, järjestely sekä rajaus, aineiston luokittelu, ilmiöiden havaitseminen, itse analysointi, ilmiöiden vertailu, tulkitseminen, tulosten kokoaminen, teoreettinen dialogi, uudelleenahmottaminen ja käytännön vaikutukset. (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 11-12.) Molempien haastattelujen analysointiprosessin aloitin kuuntelemalla haastattelujen aikana tehdyt äänitteet. Tutustuin aineistoon kuuntelemalla äänitteitä ja kirjoittamalla muistiinpanoihin oleelliset asiat. Opinnäytetyölleni asetettujen tutkimuskysymysten avulla sain tutkittua aineistoa ja tekemään johtopäätöksiä.

Haastattelun analysoinnin tausta on hyvin yksinkertainen; kysymykset haastateltaville ovat jotain aivan muuta kuin varsinaiset tutkimuskysymykset. Haastateltavat eivät suoraan anna tutkimuksen vastauksia, eikä tutkimuskysymyksiä esitetä haastateltaville yksilöille. Tämä on suurin ero tutkimushaastattelun ja tavallisen journalismin välillä. Toimittajalle annetut lausunnot ovat yleensä sellaisenaan julkaisemisenarvoisia.

Tutkimus ei puolestaan koskaan tarkoita haastatteluissa tulleiden parhaiden palojen julkaisemista. Tutkijalle haastatteluiden tulokset ovat arvoitus ja pikemminkin uusien kysymyksien lähde. Niin haastattelu- kuin tutkimuskysymysten lisäksi tutkija tarvitsee vielä analyyttiset kysymykset, jotka hän esittää haastatteluista saaduille aineistoille, jotta tutkimus lopulta antaisi vastaukset kysymyksiin, mitkä tutkija on asettanut. (Ruusu vuori ym. 2010, 9-10.) Sain molemmista haastatteluista hyviä vastauksia, mutta ne eivät tosiaan olleet suoranaisia tutkimusvastauksia. Vaan tutkijana minun piti analysoida haastattelut ja etsiä sieltä tutkimukseen tarvittavat vastaukset pitämällä opinäytetyöni tavoitteet mielessä.

Mikäli tutkimuksen aineisto on tallennettu video- tai ääninauhoituksella, yksi toimiva lähestymistapa tutkijan ja aineiston välillä on aineiston litterointi. Sen kautta kerätty aineisto pystytään muuttamaan hallittavaan muotoon. Litterointi on hyvin olennainen kohta aineistoon tutustumisessa ja se liittyy myös kerätyn aineiston rajaamiseen. Jos aineisto on hyvin laaja, sitä ei ole välttämättä järkevää litteroida kokonaan, vaan voidaan valikoida tutkimuksen kannalta olennaisimmat asiat. (Ruusu vuori ym. 2010, 13-14.) Purin lasten ja työntekijöiden haastattelut tietokoneelle kuuntelemalla ääninauhoituksia useampaan kertaan läpi Windows Media Playerillä. Samalla kirjoitin kuulemistani haastatteluista oleellisimmat ja tärkeimmät asiat Word-tiedostolle. Koin tämän olevan hyvin yksinkertainen ja toimiva litterointityökalu. Lasten ja työntekijöiden haastatteluissa minulla kesti yhteensä tunti. Litteroinnissa minulla kesti yhteensä neljä tuntia ja olin oikein tyytyväinen tuloksiin, niin lasten kuin työntekijöiden haastattelun kohdalla.

Tämän jälkeen seuraava osio litteroinnin jälkeen oli itse tekstin lukeminen ja sisältöanalyysin tekeminen. Sisältöanalyysi on menettelytapa, jonka avulla voidaan analysoida eri muodoissa olevia dokumentteja mm. keskusteluja, raportteja ja haastatteluja objektiivisesti ja systemaattisesti. Sisältöanalyysillä pyritään saamaan olevasta tutkimusaineistoista selkeä kuvaus hyvin tiivistetystä sekä yleisessä muodossa ja etsitään dokumentoidun aineiston kytköstä laajempaan kontekstiin. Yksinkertaisuudessaan; pyritään kuvaamaan erilaisten dokumenttien sisältöä. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 103-106.) Hankkimani dokumentti aineisto on laadullinen, koin tämän takia sisältöanalyysin tekemisen olevan hyvä menetelmä. Sen avulla sain kuvailtua ja tuotua

esille opinnäytetyöni kannalta tärkeimmät asiat. Sisältöanalyysi on kokonaisuus lasten ja työntekijöiden ryhmähaastatteluista.

6 TULOKSET

Opinnäytetyöni laadullisten ryhmähaastatteluiden toteutuksen tulokset esittelen seuraavaksi tässä luvussa. Ensin lasten ryhmähaastattelun ja sitten työntekijöiden ryhmähaastattelun. Olen eritellyt Luova Lava Lapsille – leirille osallistuvien lasten ja vastaavien työntekijöiden haastattelut alalukuihin. Niin lasten kuin työntekijöiden esittelyiden kanssa käytän aineistolainauksia. Näin saan tuotua lasten ja työntekijöiden omat mielipiteet hyvin esille. Aineistolainauksissa käytän lasten kohdalla lyhennettä Lx ja työntekijöiden kohdalla lyhennettä Tx, jotka merkkäävät kaikkien haastateltavien omaa järjestyslukua. Näin olen pitänyt huolen tulosten raportoinnin tapahtuvan kaikkien haastateltavien kohdalla anonymisti. Lopuksi pohdintaluvussa esittelen ryhmähaastatteluiden yhteenvedon.

6.1 Osallistuvat lapset

Pohjois-Savon Nuorisoseurojen vuoden 2017 elokuvateemaiselle Luova Lava Lapsille – leirille osallistui yhteensä kymmenen 7-12 vuotiasta eli ala-aste ikäistä lasta, josta kahdella on aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisesta leiristä ja toiminnasta. Enimmäkseen lapset olivat toisillensa tuntemattomia, kaksi sisarusta osallistui yhdessä ja kaksi muuta lasta tuntevat toisensa aikaisemman toiminnan kautta.

Leiri pidettiin Kuopiossa Julkulan nuorisotalolla, jossa lapset pääsivät hyvin osallistumaan elokuvan eli taiteen tekemiseen, ohjattuihin yhteisleikkeihin ja muutenkin vapaaseen toimintaan. Leiri kesti viikon, se toteutettiin päivämuotoisesti ja lapset menivät aina kotiin yön ajaksi. Tämänvuotisen Luova Lava Lapsille – leirin aikana työntekijät yhdessä lasten kanssa käsikirjoittivat, ohjasivat, kuvasivat ja editoivat elokuvan

viikon aikana. Lapset pääsivät tätä kautta monipuolisesti osallistumaan taiteen tekemiseen ja siten myös todella paljon vaikuttamaan itse. Työntekijät tekivät lopullisen päätöksen elokuvan etenemisen suhteen, mutta lapset pääsivät todella paljon vaikuttamaan itse, koska tarkoituksena on tuoda lasten oma ääni esille leirin toiminnan kautta ja päästää heidän luovuus valloilleen.

Kymmenestä leirille osallistuvat lapsesta seitsemällä oli mielenkiinto osallistua haastatteluun. Ennen leirin alkua olin sopinut tilaajani kanssa, miten tiedotamme lasten huoltajia haastattelun suhteen ja laitoimme huoltajille postin kautta tietoa haastattelusta. Lapset olivat oikein innoissaan osallistumaan opinnäytetyöni tekemiseen ja haastattelu pidettiin 07.06.2017 kello 12:00-13:00 Julkulan nuorisotalolla missä itse leirikin pidettiin.

Ryhmähaastatteluun osallistuneet lapset kertoivat osallistuvansa elokuvateemaiselle Luova Lava Lapsille- leirille, koska halusivat päästä tekemään elokuvaa, varsinkin näyttelyminen josta valtaosalla ei ollut aikaisempaa kokemusta kiinnosti todella paljon. He halusivat myös tutustua uusiin ihmisiin ja leirin kautta saada uusia ystäviä. Aikaisemminkin osallistuneet kokivat toiminnan mielekkääksi ja tulivat uudestaan.

L3: "Viime leiri oli kiva kokemus, niin halusin tulla tekemään uudestaan elokuvaa."

Jotkut lapsista tulivat leirille aluksi vähän vastahakoisesti. Siitä huolimatta heidän huoltajat ilmoittivat heidät leirille. He kuitenkin jälkeempään kokivat Luova Lava Lapsille - leirin oikein mukavaksi toiminnaksi.

L4: "En oikein tiennyt halusinko tulla tänne, mutta silti äiti ilmoitti minut tänne. On ollut kuitenkin kivaa osallistua leirin ohjelmaan."

Pohjois-Savon aluetoimiston tämänvuotinen Luova Lava Lapsille – leirin toteutus ja järjestelyt olivat lasten mielestä enimmäkseen todella onnistuneet. Nuorisotyöntekijät olivat lasten mielestä todella osaavia ja mukavia koko leirin aikana. He pitivät Luova Lava Lapsille - leiritoiminnan monipuolisuudesta pitkin leiripäiviä.

L3: "Hienoa että on ollut todella paljon vaihtelua; niin elokuvan tekemistä, ohjattuja leikkejä ja vapaata oleskelua."

Yksi lapsista olisi toivonut kuitenkin enemmänkin ohjattua toimintaa ja vähemmän vapaa-oleskelua.

L4: "Tässä on aika paljon sitä vapaa-aikaakin."

Leirin aikana kaikki lapset oppivat elokuvan kautta näyttelemään eli harrastamaan taidetta ja saaneet uusia kokemuksia. Samalla he oppivat paljon uusia ilmaisuharjoituksia ohjattujen yhteisleikkien kautta ja saaneet myös uusia ystäviä, joiden kanssa viettää aikaa.

L3: "Olen nyt oikeasti oppinut näyttelemään ja samalla oppinut myös paljon uusia leikkejä."

L5: "Mä olen oppinut näyttelemään ja saanut muutaman uuden ystävän."

Nämä ovat todella upea asia, koska Luova Lava Lapsille – leiritoiminnan tarkoitus on antaa lapsille mahdollisuus kokeilla ja oppia eri taiteen muotoja ja samalla kehittämään heidän sosiaalisia taitoja, yhdenvertaisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Muutamalla lapsella oli tosiaan epäröintiä ylipäättänsä osallistua Luova Lava Lapsille – leirille. Kaikki kuitenkin pitivät osallistumisesta leirin toimintaan, niin elokuvan tekemiseen kuin yhteisleikkien muodossa pidettyihin ilmaisuharjoituksiin ja vapaaseen oleskeluun.

L6: "On ollut tosi kivaa."

Itse taiteellisen osion eli elokuvan suhteen lasten kokemukset olivat hyvin positiivisia. Päästä ensimmäistä kertaa näyttelemään oli varsinkin hieno kokemus ja lapset olivat tyytyväisiä roolien jakoon mihin he itse pääsivät vaikuttamaan. Heidän mielestä on upeaa, kun on saanut vaikuttaa todella paljon tekemiseen itse ja sitä kautta osallistua toimintaan.

L3: ”On ollut hienoa, kun päässyt ottamaan useampia rooleja ja vastuualueita. Saanut niin näytellä kuin ohjata.”

Luova Lava Lapsille – toimintaa voidaan pitää myös kerhomuodossa ja tämän suhteen lapsilta tuli todella hyviä mielipiteitä, että toimisiko elokuvan tekeminen paremmin leiri- vai kerhomuodossa. Valtaosan mielestä leiri on parempi toteutus muoto. Koska ylipäättänsä leirintoiminta on hienoa kesäaikaan, se on viikonmittainen, eikä sido niin paljon kuin kerho. Muutaman lapsen mielestä kerho olisi toimivampi muoto jatkuvuuden kannalta.

L2: ”Ehkä kerho, koska tämä toiminta voisi kestää pitempääkin, että ei olisi vain viikonmittainen.”

Loppujen lopuksi; vaikka osalla lapsista oli aluksi vähän epäröintiä lähteä Luova Lava Lapsille - leirille, niin toiminta oli heidän mielestä oikein hieno kokemus. Itse elokuvan tekeminen oli parasta koko leirissä, muukin toiminta hienoa ja ihan ruokakin oli todella hyvää. Lapset osoittivat kiinnostusta osallistua jatkossakin leirille ja halusivat tehdä elokuvalla jatko-osankin. Lapset pääsivät käyttämään omaa luovuuttansa, osallistumaan toimintaan yhdenvertaisina ja kohtamaan uusia ihmisiä.

L5: ”On ollut hauskaa, kun on päässyt tekemään elokuvaa ja saanut uusia kavereita täältä.”

6.2 Vastaavat työntekijät

Pohjois-Savon aluetoimiston Luova Lava Lapsille - leirillä oli paljon työntekijöitä; aluetoimiston vastaavat työntekijät, nuoriso-ohjaajat jotka vastasivat leirin jokapäiväisestä toiminnasta ja alaikäiset apulaisohjaajat kesätöissä leirillä. Tänä vuonna leirillä oli apulaisohjaajina myös kaksi maahanmuuttotoustaista poikaa, joiden työskentelystä ja osallistumisesta vastasi yksi nuorisotyöntekijöistä. Haastatteluun osallistui neljä työntekijää; kaksi toiminnasta vastaavaa työntekijää ja kaksi nuoriso-ohjaaja. Halusin

heidät haastatteluun, koska on hyvä saada tietoa useammasta työntekijäroolin näkökulmasta. Heillä kaikilla on jo entuudestaan kokemusta Luova Lava Lapsille – leirin järjestämisestä, minkä takia heillä on kokemusta ja hyvää näkemystä leirin toiminnasta ja mahdollisesta kehittämisestä.

Työntekijöiden mielestä tämänvuotinen elokuvateemainen Luova Lava Lapsille – leiri oli hyvin onnistunut leiri kokonaisuudessaan. Heidän näkemyksen mukaan lapset osallistuivat hyvin ja innokkaasti itse elokuvan tekemiseen. Samalla tasapainotettiin hyvin leirin ohjelmaa yhteisleikeillä sekä vapaalla olemisella yhdessä nuorisotyöntekijöiden ja lasten kanssa. Kun leiriä alettiin suunnittelemaan, valmistelemaan ja markkinoimaan vaikutti aluksi siltä, ettei leiri toteudu.

T4: ”Näytti vähän siltä, että leiri ei toteudu ollenkaan, vähäisten ilmoittautumisten takia, mutta viime metreiltä tuli niin paljon ilmoittautumisia minkä takia saatiin tämä ongelma hoidettua.”

Antoisinta ja samaan aikaan vaikeinta leirillä oli käytännön asioiden onnistuminen koska aikataulut eivät täysin onnistuneet, paljon uusia työntekijöitä ja aluksi näytti siltä, että leiri ei tosiaan toteudu ollenkaan. Sitten lapsia ilmoittautui tarpeeksi ja leirin käytännön asiatkin saatiin hoidettua mikä loi onnistumisen kokemuksen työntekijöille. Leirille osallistui tosiaan lasten lisäksi myös kaksi maahanmuuttajataustaisia apulaisohjaajia ja heidän kanssa työskentely oli välillä todella haastavaa.

T2: ”Siinä on se kielimuuri.”

Mutta yhteisen toiminnan kautta nuorisotyöntekijät saivat heihin hyvän yhteyden ja huomasivat myös miten maahanmuuttajataustaiset apulaisohjaajat nauttivat leirin toiminnasta ja lasten kanssa työskentelemisestä. Samalla antoisaa oli huomata, miten muutkin apulaisohjaajat ottivat vastuuta ja kontaktia lapsiin. Tietenkin itse lasten kanssa työskentely oli todella antoisaa koska oli hienoa nähdä lasten osallistuminen leirin aikana. Lasten kanssa työskentely oli myös haastavaa leirin aikana.

T1: "Lasten kanssa peuhaaminen oli antoisaa, mutta heidän innostaminen aidosti oli todella vaikeaa. Jos itse yritti teeskennellä niin se ei oikein mennyt läpi."

Tarkoituksena olisi tosiaan siirtää Luova Lava Lapsille – leiritoimintaa kerhomuotoon ehdottomasti tulevaisuudessa. Eli toimittaisin leirin jälkeen jatkossakin Luova Lava Lapsille – brändin alaisena kerhomuodossa. Toki ihan käytännön asioiden suhteen voi tulla vaikeuksia. Koska leirille osallistuvat tulevat laajalta alueelta ja heidän toimintansa on hyvin paikallista. Eli näiden kyseisten leirille osallistuvien lasten saaminen kerhotoimintaan mukaan saaminen voi olla haaste. Mutta leiri on ollut kuitenkin oikein onnistunut ja lapset ovat tykänneet toiminnasta. Minkä takia työntekijät eivät näe siinä sinänsä mitään ongelmaa, että miksi kerhotoimintaa ei voisi koittaa pitää tulevaisuudessa niin elokuva kuin jossakin toisessa taidemuodossa.

T2: "Se oikeastaan vaati vain osaavan ohjaajan ja innokkaita lapsia."

Resurssien puolen suhteen haasteltavat työntekijät vaikuttivat oikein tyytyväisiltä. Suomen Nuorisoseurat, johon Pohjois-Savon aluetoimisto kuuluu antaa todella hyvät materiaalit kouluttaa työntekijöitä eli nuoriso-ohjaajia. Sen ansiosta Pohjois-Savon aluetoimistolla on työntekijöitä, jotka oikeasti osaavat tehdä työnsä.

T1: "Meiltä löytyy osaavat ohjaajat talosta."

Resurssien, rahoituksen ja osaavien työntekijöiden lisäksi, myös yhteistyökumppanit ovat hyvin tärkeitä ja oleellisia Luova Lava Lapsille - toiminnan suhteen. Aluehallintovirasto antaa rahoitusta ja näkyvyyttä toimintaan, mutta myös ihan lähiyhteistyökumppanit ovat todella tärkeitä. Esimerkiksi Kuopion kaupunki, lähikaupat ja tietenkin koulu mainostavat heidän toimintaa todella paljon.

T4: "Yhteistyökumppaneita löytyy todella paljon, jotka mahdollistavat meidän toiminnan."

Niin työntekijät, apulaisohjaajat kuin lapsetkin, otettiin hyvin huomioon leirin aikana. Leirin kokonaisuus koettiin siis hyvin onnistuneeksi. Luova Lava Lapsille – leirille

osallistuvat lapset olivat työntekijöiden mielestä todella hyvin mukana leirin toiminnassa koko ajan. Upeaa oli nähdä se, miten lapset osallistuivat hyvin koko leiritoinnin eri osuuksiin, innostuivat, pitivät hauskaa, tekivät yhdessä, viettivät keskenänsä aikaa ja oma-aloitteisesti ottivat vastuuta toiminnan sisällöstä niin elokuvan kuin yhteisleikkien suhteen.

T1: ”On ollut hienoa nähdä miten lapset ovat innostuneet asioista, joista ei olisi uskonut voivansa innostua.”

Luova Lava Lapsille – leiri sisältää vapaata oleskelua. Mutta oleellisinta sen toiminnassa on antaa lapsille mahdollisuus kokeilla taiteen tekemistä ja taide on hyvin laaja käsite. Toteutettiin taidetta sitten elokuvan tai jossakin muussa muodossa, niin se antaa lapsille todella hyvää kokemusta ja näkemystä minkä kautta he ymmärtävät mitä kaikkea voi taiteen kautta tehdä. Tietenkin se antaa lapsille mahdollisuuden käyttää heidän omaa luovuuttansa ja toteuttaa itseänsä.

T4: ”Tämä tapahtuu niin kokijana kuin tekijänä.”

Samalla kun lapset pääsevät toteuttamaan itseänsä taiteen kautta he näkevät myös muut lapset heidän ympärillensä, mikä vaikuttaa myös heidän yhteenkuuluvuuteen ja sosiaalisiin taitoihin.

T3: ”Yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja osallisuus.”

Luova Lava Lapsille – leiriä on järjestetty Pohjois-Savon aluetoimistolla jo useamman kesän aikana, joilla haastateltavat työntekijät ovat olleet mukana. Kun leiriä on pidetty jo useampaan otteeseen, niin se ei näy pelkästään taiteellisten teemojen vaihtuvuudessa vaan myös ihan leirin käytännön asioiden valmisteluissa, toteutuksissa ja työntekijöiden osaamisessa.

T3: ”Sen näkee omasta toiminnasta, että leiritoinnin pitäminen tapahtuu paljon luonnollisemmin, eikä leirin valmistelu ole enää sellaista sekoi-
lua.”

Luova Lava Lapsille – leirin tavoitteina oli saada mahdollisimman paljon osallistuvia lapsia ja antaa heille mahdollisuuden tehdä taidetta matalan kynnyksen muodossa. Leirin pitäminen ylipäättänsä vaikutti alussa hyvin epävarmalta, mutta sitten työntekijät saivat toteutetuksi oikein laadullisen leirin. Kaikilla lapsilla oli hauska leiri, joka antoi heille hienoa kokemusta, mahdollisuuden kohdata uusia ihmisiä ja siten päästiin siihen pisteeseen mitä alun perin tavoiteltiin. Leirin tavoitteena ei ollut pelkästään pitää itse lapsille hauskaa toimintaa leirimuodossa, vaan antaa myös itse nuorisotyöntekijöille mahdollisuus toteuttaa itseänsä.

T4: ”Tavoitteena on ollut pitää laadukasta toimintaa lapsille ja työntekijät pääsevät toteuttamaan ammattitaitoansa ja nämä ovat kulkeneet käsi kädessä.”

Näin ollen niin eri asemissa olevilla työntekijöillä, kuin lapsilla oli todella mukava leiri. Hyvää ruokaa, hienoja sekä osaavia työntekijöitä, jotka helpottavat toinen toisiansa. Yhden henkilön ei ollut pakko olla yksin vastuussa, kun hänellä oli hyvä työporukka ympärillensä. Hauskaa ja laadullista toimintaa pidettiin lapsille, mikä on tärkeintä leirin toiminnassa.

T4: ”Mukavaa tekemistä ja tekemisen riemua.”

7 POHDINTA

Viimeisessä luvussa esittelen Luova Lava Lapsille – leirille osallistuvien lapsien ja vastaavien työntekijöiden haastattelut yhteenvetona. Esittelen myös haastatteluissa esille tulleet kehittämis ehdotukset Luova Lava Lapsille – toiminnan suhteen. Lopuksi pohdin koko opinnäytetyön tekemisprosessia, tilaajan toiminnan merkitystä lapsille ja kaikkea mitä olen itse oppinut tätä tehdessä yhdessä tilaajani kanssa.

7.1 Yhteenveto

Työntekijöiden ryhmähaastattelussa tuli esille vaikeudet Luova Lava Lapsille – leirin toteutuksen suhteen. Koska aluksi näytti siltä, ettei koko leiri tapahdu ollenkaan vähäisten ilmoittautumisten takia. Lasten ryhmähaastattelussa tuli samalla esille, miten jotkut lapset olivat hyvin epävarmoja leirille tulemisen suhteen. Mutta kun leiri toteutettiin, lapsista huomasi heidän nauttivat leirin toiminnasta ja taiteen tekemisestä matkankynnyksen muodossa. Mitä pidemmälle leiri eteni, sitä innokkaammin he osallistuivat, ottivat vastuuta elokuvan tekemisen suhteen ja hakeutuivat toistensa ja ohjaajien seuraan.

Työntekijöiden ryhmähaastattelu kertoi Luova Lava Lapsille – leirin mahdollistavan lasten kokeilla taiteen tekemistä. Se antaa lapsille todella paljon uusia kokemuksia, näkemyksiä ja mahdollisuuden kohdata uusi ihmisiä. Tärkeintä ei oikeastaan ole itse taiteen tekeminen eri muodoissa vaan antaa lasten kokeilla sen tekemistä vaatimatta heiltä mitään. Lasten ryhmähaastattelussa lapset kertoivat tulevansa leirille, koska halusivat kokeilla taiteen tekemistä elokuvan muodossa ja pitivät siitä. Varsinkin kun he saivat itse vaikuttaa sisällön suhteen todella paljon, mikä on heidän luovuuden ruokkimista ja hyvää osallistamista.

Taiteen lisäksi Luova Lava Lapsille – toiminnan toinen tärkeä asia on lasten sosiaalisten taitojen kehittäminen ja yhteenkuuluvuuden kokeminen. Lapset kertoivat ryhmähaastattelussa tutustuvansa uusiin ihmisiin ja saavansa uusia ystäviä mikä kertoo leiritoiminnan olevan onnistunut ja päässeen tavoitteeseensa. Lapset pääsivät kokeilemaan taidetta, saivat sitä kautta uusia kokemuksia ja mahdollisuuden kohdata uusi omanikäisiä ihmisiä.

Molemmissa ryhmähaastatteluissa käsiteltiin myös Luova Lava Lapsille – leiritoiminnan siirtämistä kerhomuotoon. Lapset kokivat leirin paremmaksi muodoksi, koska se on viikonmittainen, ei sido niin paljon kuin kerho ja lasten on ylipäätänsä helpompi osallistua leirille. Työntekijät kertoivat heidän pyrkivän tulevaisuudessa kerhotoimintaan Luova Lava Lapsille – brändin alaisena niin elokuvan kuin muissakin taiteen muodoissa. Osaavia työntekijöitä löytyy, mutta se vaatisi lisäksi osallistuvia lapsia jotka eivät välttämättä ole tälle leirille osallistuneet lapset. Koska kerhotoiminta on

hyvin paikallista ja nämä lapset tulivat ympäri Kuopiota. Lasten kommentit ryhmähaastattelussa täydensivät hyvin tätä, mutta aina kannattaa yrittää toteuttaa myös kerhotoimintaa työntekijöiden mielestä.

Mahdolliset resurssit järjestää Luova Lava Lapsille – leiri koettiin työntekijöiden ryhmähaastattelussa hyväksi. Heillä on osaavia työntekijöitä, Suomen Nuoriseurat mahdollistaa työntekijöiden koulutuksen ja yhteistyökumppanit tukevat ja mainostavat hyvin heidän toimintaa niin Luova Lava Lapsille – toimintaa kuin heidän jokaviikkoista nuorisotalo toimintaa.

Lyhyenä yhteenvetona voin kertoa lasten ja työntekijöiden ryhmähaastatteluiden täydentäneen hyvin toisiansa. Työntekijät kertoivat sen, että Luova Lava Lapsille – leirin kautta lapset pääsevät kokeilemaan taiteen tekemistä matalan kynnyksen muodossa. Lasten osallisuus, yhdenvertaisuus ja yhteenkuuluvuus kehittyivät tämän leiritoiminnan ansiosta mikä näkyi lasten toiminnassa leiriviikon aikana. Ryhmähaastattelussa itse lapset kertoivat oppineensa taiteen tekemistä ja siten yhteisen toiminnan kautta saivat uusia ystäviä. Toiminta koetaan siis hyvin merkittäväksi lasten hyvinvoinnin kannalta ja elokuvateeman olevan hyvä toteutusmuoto. Leiri oli onnistunut niin lasten kasvatuksellisten kuin myös leirin käytännöllisten asioiden kohdalla, vaikka leirin järjestämisen suhteen oli aluksi vaikeuksia. Ne saatiin hoidettua ja upea leirikokonaisuus luotiin.

Luova Lava Lapsille – leirin tärkein tehtävä on edistää lasten hyvinvointia yhteisen toiminnan kautta erilaisten taiteiden ja yleisen leiritoiminnan muodossa. Ryhmähaastatteluiden perusteella voin sanoa Pohjois-Savon aluetoimiston onnistuneen hyvin tämänvuotisessa leirissä elokuvateeman muodossa. Samaan aikaan heidän leiritointa kehitti työntekijöiden ammattitaitoa. Varsinkin maahanmuuttotustaisten apulaisohjaajien, joiden sosiaaliset taidot ja nuoriso-ohjaajan osaaminen kehittyivät tekemisen kautta. Vastoin käymisiä leirillä oli, mutta niitä tulee aina työelämässä ja niistäkin työntekijät selvisivät. Vaikeuksistaan huolimatta Luova Lava Lapsille – leiritointi on hyvin merkittävää osallistuvien lasten hyvinvoinnin edistämisen kuin myös ammattitaitoa kehittävien työntekijöiden kannalta. Joten jatkossakin Luova Lava Lapsille - leirejä pitää järjestää Pohjois-Savossa ja muillakin Suomen Nuorisoseurojen aluetoimistoilla.

7.2 Kehittäminen

Osallistuvien lasten ja vastaavien työntekijöiden ryhmähaastatteluissa tuli mielestäni esille oikein hyviä kehittämisehdotuksia Luova Lava Lapsille – leiritoiminnan suhteen. Valtaosakseen lapset olivat oikein tyytyväisiä leirin toteutukseen, elokuvamuotoinen teema oli heidän mielestä todella toimiva ja haluaisivat tehdä sitä jatkossakin leireillä.

L6: ”Kaikki on ollut kivaa, oikein superkivaa.”

L3: ”Pidetään elokuvateema, koska silloin voidaan tehdä jatko-osa.”

Heiltä kuitenkin tuli kehittämisehdotuksia leirin toimintaan. Lasten mielestä toiminta olisi mielekkäämpää, jos leiripäivät olisivat vähän lyhyempiä, koska leiripäivät kestävät alkuiltaan asti. Lapset kaipasivat myös ajallisesti pidempää leiriä. Luova Lava Lapsille – leiri kestää viikon ja muutaman lapsen mielestä olisi mielekkäämpää, jos leiri jatkuisi vielä toisen viikon. Näin he ehtisivät tehdä enemmän taiteeseen liittyvää toimintaa ja pystyivät tutustumaan uusiin ihmisiin paremmin.

Leirin kohderyhmältä eli lapsilta tuli yksinkertaisia ja samalla oikein hyviä kehittämisehdotuksia leirin käytännön asioiden suhteen. Lapsilta ei mielestäni voi vaatia mitään suurempia tai vakavampia vastauksia, kun otetaan huomioon heidän ikäluokka. Työntekijöiden ryhmähaastattelu täydensi tämän takia hyvin opinnäytetyöni laadullista tutkimusta. Heidän mielestä Luova Lava Lapsille – leirin taidepuolen suhteen ei nähty suoranaista kehittämisenpakkoa, koska tämänvuotinen teema on ollut oikein onnistunut. Tämänvuotinen leiri kyllä kehittyi viimevuotisesta, koska silloin leiri oli hyvin kuvataidepainotteinen ja nyt elokuvapainotteinen. Taiteellisen teeman suhteen kehittäminen ei ole välttämätöntä, mutta tämä ei kuitenkaan kiellä sitä.

T3: ”Aina voi pyrkiä lisäämään osallisuutta”.

Työntekijöiden ryhmähaastattelussa tuli kuitenkin esille Luova Lava Lapsille – brändin käyttämisen kehittäminen. Brändi pitäisi tuoda paremmin esille. Näin lapset tajuaisivat osallistuvansa Luova Lava Lapsille – leirille. Tämä näkyi lapsissa, koska he käyttivät käsitettä elokuvaleiri alkuperäisen nimen sijaan. Brändiä pitäisi siis enemmän markkinoida ja tuoda paremmin esille.

Leirin käytännön asioiden suhteen tuli myös työntekijöiltä hyviä kehittämissuhteita. Tällä hetkellä heidän tilat ovat samassa talossa päiväkotitoiminnan kanssa. Tämän takia aikatauluja pitäisi kehittää, koska he eivät pysty käyttämään tilojansa täyspäiväisesti vaan joutuvat odottamaan puolet päivästä, kunnes saavat koko tilan käyttöönsä.

T4: ”Meidän pitää olla varpaillamme suuri osa ajasta, minkä takia jatkossa leiri olisi hyvä pitää silloin kun päiväkotitoiminta on jo jäänyt kesätauolle”.

Ryhmähaastatteluiden ja oman leiriohjaajan kokemuksen perusteella Luova Lava Lapsille – leirin aikatauluja pitäisi muuttaa niin että koko leiritilat olisivat yksinään leirin käytössä. On aina haastavampaa järjestää toimintaa, kun tiloja käyttää useampi taho. Yhteistyö päiväkodin toiminnassa kanssa pitäisi kehittää tämän takia. Tiedän tämän tärkeäksi oman kokemuksen perusteellakin, koska leirin aikana lapset jatkuvasti kyselivät milloin he saavat koko tilat käyttöönsä. Työntekijöiden piti jatkuvasti muistuttaa lapsia olemaan hiljempaa, kun päiväkotitoiminta oli vielä käynnissä.

Samoten myös brändin näkyvyyttä pitäisi kehittää työntekijöiden mielestä ja oman kokemuksenkin perusteella. Itse taide teema vaihtuu vuosien aikana, niin Pohjois-Savon aluetoimistolla kuin muullakin ympäri Suomea missä Luova Lava Lapsille – leirejä järjestetään Suomen Nuorisoseurojen toiminnan alaisena. Leiribrändi on valtakunnallinen mistä useat ihmiset ovat tietoisia. Tämän takia leiribrändi pitäisi tuoda enemmän esille Luova Lava Lapsille muodossa mikä auttaisi varmasti leirin markkinoinnin ja osallistuvien lasten ilmoittautumisten suhteen. Kun brändi tuodaan paremmin tietoisuuteen, kerrotaan sen olevan matalan kynnyksen toimintaa, mahdollisuus kokeilla taidetta ja kohdata uusia ihmisiä niin silloin kiinnostus varmasti herää lapsilla ja heidän huoltajilla. Tämä koskee myös eri kerhoja eli niitäkin pitäisi mainos-

taa tämän brändin avulla. Luova Lava Lapsille toiminnan suhteen pitäisi kehittää leirin käytännöllisiä asioita, aikatauluja, itse leirin pituutta, brändin näkyvyyttä ja mahdollisesti myös itse teemaa. Näihin panostamalla ja niitä kehittämällä Luova Lava Lapsille toiminnasta saadaan tehtyä mielekästä lapsille, niin leirinä kuin kerhona.

7.3 Loppupohdinta

Opinnäytetyöni tavoite oli selvittää Luova Lava Lapsille leiritoiminnan merkittävyyttä sille osallistuvien lasten kannalta, oliko tämänvuotinen elokuvateemainen leiri onnistunut ja tärkeimpänä, miten toimintaa voisi kehittää, jotta se olisi osallistuville lapsille mielekästä ja kiinnostavaa toimintaa. Tuloksena on tämä opinnäytetyö Pohjois-Savon aluetoimiston vuoden 2017 Luova Lava Lapsille – leirille osallistuvien lasten ja työntekijöiden kokemuksista ja ajatuksista. Tilaaja voi jatkossa hyödyntää saatuja tuloksia Luova Lava Lapsille – leirien järjestämisessä, kehittämisessä ja jakaa niitä valtakunnalliseen verkostoon.

Opinnäytetyöni liittyy todella hyvin yhteisöpedagogin ammattiin. Tämä on kulttuurista nuorisotyötä, missä yhteisöpedagogi pääsee käyttämään kasvatuksellisia, ohjaavia sekä osallistavia taitojansa ja omaa luovuuttansa. Luova Lava Lapsille - leirejä järjestää Pohjois-Savon aluetoimiston lisäksi kymmenet muutkin aluetoimistot Suomen Nuorisoseurojen alaisena ympäri Suomea jokavuotisesti vaihtaen teemaa. Uskon opinnäytetyöni olevan hyödyllinen niin tilaajan, kuin valtakunnallisen verkoston kannalta. Varsinkin kun lasten ääni tulee esille opinnäytetyössäni, koska heidän takia leirejä järjestetään.

Joskus nuorisotyössä koetaan ilon hetkiä, vaikkei niitä osattu odottaa ja joskus kaikki epäonnistuu huolimatta suuresta työmäärästä ja hienoista suunnitelmista. Molemmat tilanteet, niin onnistumiset kuin epäonnistumiset tulevat usein yllättäen eteen ja olosuhteissa, joihin ei oltu varauduttu ollenkaan. Nuorisotyössä mikään ei ole täysin enakoitavissa tai varmaa. Siitä huolimatta, työn on pakko jatkua tavalla tai toisella. (Harinen, Heikura, Lehmus & Vallisto 2009, 10.)

Leirimuotoisessa nuorisotyössä koettiin epäonnistumisia, kun ilmoittautumisia ei tullut aluksi ollenkaan ja siitä huolimatta leirin markkinointia, suunnittelua ja valmistelua piti jatkaa eteenpäin. Onnistumisen kokemukset tulivat todella yllättäen, kun leirille ilmoit-tautui paljon leiriläisiä yhtä aikaa. Itse leirin sisällön suhteenkin koettiin vaikeuksia elokuvan tekemisen suhteen käytännöllisistä ja teknisistä syistä sekä leirin aikataulu-tuksessa, mutta niistä huolimatta leiriä jatkettiin eteenpäin. Luova Lava Lapsille – leiri on hyvä nuorisotyön esimerkki siitä, että vaikka tekisi kuinka hyvät valmistelut ja suunnitelmat, niin ne eivät välttämättä toteudu käytännössä. Syy miksi näin käy voi olla mikä tahansa, se voi tapahtua milloin tahansa ja silloin on vain pakko joustaa ja mennä tilanteen mukaan. Tämä tekee nuorisotyöstä todella haastavaa ja henkisesti raskasta. Mutta kun jaksaa yrittää, uskoo itseensä ja omaan työhönsä niin silloin voi kokea onnistumisen tunteen. Työntekijät kokivat tämän leirin kohdalla ja minä opin-näytetyöni kohdalla.

Opinnäytetyöni onnistumisen suhteen auttoi sen tekemisen varattu aika talvesta syk-syyn vuonna 2017. Näin pystyin tutustumaan hyvin kirjallisuuteen liittyen kulttuuri-seen nuorisotyöhön, itse Luova Lava Lapsille – brändiin tutustumalla Suomen Nuori-soseurojen nettisivuihin ja haastatteleamalla eri työntekijöitä, niin tilaajan työntekijöitä kuin valtakunnallisen verkoston työntekijöitä. Samalla kun varattiin aikaa kirjallisuus-den ja brändiin tutustumiseen niin minulle oli varattu hyvin aikaa myös laadullisen tutkimuksen valmisteluun, jonka suhteen tilaajani oli oikein tyytyväinen.

Pääsin hyvin mukaan itse leirin valmisteluun yhtenä työntekijänä ja näin sain tehtyä havaintoja, näkemään käytännössä mitä toiminta on ja keräämään tietoa ryhmähaas-tatteluiden muodossa. Minua auttoi todella paljon Luova Lava Lapsille – leirin työnte-kijöiden koulutus johon osallistuin toukokuussa 2017 Helsingissä. Sain sieltä hyvin tietoa itse toiminnasta ja hyviä ohjeita leirin pitämiseen. Tästä kaikesta saan kiittää tilaajani Pohjois-Savon aluetoimistoa, kun he antoivat minun tehdä opinnäytetyöni oman aikataulun ja näkemyksen mukaan. Sain kerättyä tietoa heidän työntekijöiltä, tehdä laadullisen tutkimuksen mihin uskon itse ja osallistua työntekijänä leirin koulu-tukseen, suunnitteluun, valmisteluun ja toteutukseen.

Kehittämistyössä tärkeää on tuntee erilaisia menetelmiä ja osata käyttää niitä käy-tännössä. Kehittämisen menetelmäosaaminen ei tarkoita pelkästään yksittäisten ai-

neistonhankintojen- ja analysointimenetelmien osaamista, kuten taito toteuttaa hyvä määrällinen kysely tai laadullinen haastattelu. Menetelmäosaaminen on tätä paljon laajempaa ja se koostuu monista taidoista sekä tiedoista. Tätä osaamista tarvitaan jo mielenkiintoisen ja aidon kehittämiskohteen tunnistamisessa. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 11.)

Opinnäytetyön tekemisen aikana koen omaksuvani tutkivan, kehittävän ja kokeilevan yhteisöpedagogin menetelmällisen osaamisen. Olen päässyt käyttämään laadullista haastattelua tutkimusmenetelmänä, käyttämään omia taitojani ja tekemään opinnäytetyön itseäni kiinnostavasta aiheesta. Koko prosessi on kehittänyt minua nuorisotyöhön erikoistuvana yhteisöpedagogina, tutkijana ja asiantuntijatekstin kirjoittajana. Uskon opinnäytetyöni ja valmistumisen jälkeen minun omaavan hyvät ammatilliset valmiudet työskennellä nuorisosalalla ja sen erilaisissa projekteissa.

Osallistumiseni Luova Lava Lapsille – leirille antoi minulle mahdollisuuden seurata lasten toimintaa leirillä ja huomata miten heidän yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus eli Suomen Nuoriseurojen kasvatuskäsityksen kasvunpilarit tulivat esille. Sain lapsiin hyvän yhteyden ja koin oman nuoriso-ohjaajan osuuteni tärkeäksi leirillä heidän hyvinvoinnin edistämisen suhteen. Pohtiessani opinnäytetyöprosessiani ja ammatillista kehitystäni yhteisöpedagogina koen onnistuneeni molemmissa hyvin. En täydellisesti, koska aina voi kehittyä, mutta koen kuitenkin onnistuvani. Entuudestaan minulla oli kokemusta kulttuurisesta nuorisotyöstä itse nuorena ja halusin hyödyntää omia kokemuksiani opiskeluissani. Syvensin näkemystäni kulttuurisen nuorisotyön suhteen ammatillisen näkökulman kautta ja Pohjois-Savon aluetoimisto ja koko Suomen Nuorisoseurat mahdollistavat tämän ammatillisen kehityksen. Tämä oli minulle mahdollisuus mistä opinnäytetyöni tilaajakin hyötyi, tartuin siihen ja olen todella tyytyväinen lopulliseen tulokseen.

LÄHTEET

- Alasuutari, Maarit 2014. Mikä rakentaa vuorovaikutusta lapsen haastattelussa? Teoksessa Johanna Ruusuvoori & Liisa Tiittula (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. 3. painos. Vantaa: Hansaprint, 145-162.
- Anttila, Annikki, Haapanen, Sinikka, Myyrä, Reetta, Mönttinen, Pekka & Parviainen, Sari 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus. Viitattu 19.03.2017.
http://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Nuorten_osallisuus.pdf
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Gretschel, Anu 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus. Viitattu 24.03.2017.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisotalo.pdf>
- Hautio, Minna 2016. Osallistavan taidetoiminnan toteutuksia ja tuloksia. Teoksessa Minna Hautio (toim.) Tavoittaako taide? Kokemuksia kunta- ja aluetaitelijä- sekä lähiöhankeista. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 36-68.
- Harinen, Päivi, Heikura, Mari, Lehmus, Heikki & Vallisto, Matias 2009. Tappelua takapenkillä. Kokemuksia kohdennetun nuorisotyön poikien pienryhmätoiminnasta 2. painos. Tampere: Juvenes.
- Heikkinen, Minna, Aho, Leena, Haapanen, Sinikka, Laitinen, Eino, Majanen, Seija, Pilke, Jorma & Sarha, Maisa 2009. Nuorisotyön mieli ja merkitys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy
- Hiltunen, Mirja 2009. Yhteisöllinen taidekasvatus. Tampere: Juvenes Print.
- Hirsjärvi, Sirkka & Helena, Hurme 2004. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.
- Kalhama, Pilvi 2006. Taide vuorovaikutuksen osallistumisen välineenä. Teoksessa Pilvi Kalhama & Pekka Vartiainen (toim.) Kulttuurista kasvua. Näkökulmia kulttuurikasvatukseen. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 118-133.
- Kiilakoski, Tomi 2012. Nuorten osallisuuden edistäminen. Nuorisotutkimusverkosto. PowerPoint -luentomateriaali. Viitattu 27.03.2017
<http://oulu.ouka.fi/seutu/Tukeva2/Oulun%20seudun%20LNPO/Kuuluuko%20aani,%20kuuntelen-tilaisuus%20171012/Tomi%20Kiilakoski%20171012.pdf>
- Konttinen, Ulla 2017. Voltti 2017 Käsiohjelma. Suomen Nuorisoseurat. Viitattu 06.07.2017 https://voltti2017.fi/wp-content/uploads/sites/87/2017/06/voltti2017_kasiohjelma_web.pdf
- Liikanen, Hanna-Liisa 2010. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia. Teoksessa Nelli, Koivisto, Kai, Lehikoinen, Riitta, Pasanen-Willberg, Minna, Ruusuvirta, Pasi, Saukkonen, Pirita, Tolvanen & Arsi, Veikkolainen (toim.) Hyvinvointipalveluja kult-

- tuurin, liikunnan ja nuorisotyön aloilta. Kokos palvelut, 57-62. Viitattu 01.08.2017
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38878/Kokos_1.pdf?sequence=1
- Leino, Tuija-Liisa 2017. Suullinen tiedonanto. 10.07.2017. Lappeenranta: Suomen Nuorisoseurat.
- Mannonen, Leena 2017. Suullinen tiedonanto. 21.03.2017. Kuopio: Nuorisoseurat/Pohjois-Savon aluetoimisto.
- Mäenpää, Panu 2015. Viisi askelta aitoon osallistumiseen kulttuurialalla. Teoksessa Arto Lindholm (toim.) Ei-kävijästä osalliseksi. Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 88-95.
- Nuorisoseurat 2016a. Toiminta. Luova Lava Lapsille. Viitattu 06.03.2017.
<https://nuorisoseurat.fi/toiminta/luova-lava/>
- Nuorisoseurat 2016b. Järjestö. Viitattu 08.03.2017. <https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/>
- Nuorisoseurat 2016c. Järjestö. Historia. Viitattu 18.03.2017
<https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/historia/>
- Nuorisoseurat 2016d. Luova lava lapsille -leirit. Ohjaajan opas. Viitattu 05.04.2017
https://nuorisoseurat.fi/wp-content/uploads/2017/02/ohjaajan_opas.pdf
- Nuorisoseurat 2016f. Ohjaajalle. Ohjaajan työkalupakki. Viitattu 01.09.2017
- Ojasalo, Katri, Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Pohjois-Savon Nuorisoseurat 2013. Viitattu 08.03.2017
<http://pohjoissavonnuorisoseurat.kotisivukone.com/>
- Ruotsalainen, Leena 2008. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy, 168–184.
- Ruusuvuori, Johanna, Nikander, Pirjo & Hyvärinen, Matti 2010. Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa Johanna Ruusuvuori, Pirjo Nikander & Matti Hyvärinen (toim.) Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino, 9-36.
- Saarinen, Pasi 2017. Suullinen tiedonanto. 16.05.2017 Jyväskylä: Suomen Nuorisoserat.
- Salmi, Jussi 2017. Suullinen tiedonanto. 19.04.2017. Kuopio: Nuorisoseurat/Pohjois-Savon aluetoimisto.
- Siivonen, Katriina 2010. Taiteen särmällä nuorille hyvinvointia. Sitoumuksia ja toiminta-ajatuksia nuorten tueksi. Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu 28.03.2017
http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/siivonen_taideen_srml_l_nuorill_e_hyvinvointia.pdf
- Sinivuori, Päivi & Timo 2001. Esiripusta aplodeihin. Opas harrastajateatteriohjaajille ja ilmaisukasvattajille. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Soininen, Sanni 2011 (toim.) Luovuutta! Taide- ja kulttuurikasvatuksen menetelmä-opas monikulttuuriseen nuorisotoimintaan. Jyväskylä: Kopijyvä. Viitattu 26.07.2017
http://siperia.info/luovuutta_opas_nettiin.pdf

- Särkelä-Kukko, Mona & Rouvinen-Wilenius, Päivi 2014. Mitä on osallisuus? Teoksessa Arja Jämsén & Anne Pyykkönen (toim.) Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Saarijärven offset, 9-10.
- Tiittula, Liisa & Ruusuvuori, Johanna 2014. Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa Johanna Ruusuvuori & Liisa Tiittula (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. 3. painos. Vantaa: Hansaprint Oy, 22-56.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2013. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. 10. painos. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Uusikylä, Kari 2007. Luovuus, tie hyvään elämään. Teoksessa Kaija, Kaitavuori & Arja, Miller (toim.) Nuoret ja kulttuurinen osallisuus. Helsinki: Trio Offset, 8. Viitattu 25.03.2017
<http://pedaali.fi/sites/default/files/julkaisut/Nuoret%20ja%20kulttuurinen%20osallisuus.pdf>
- Valtonen, Anu 2005. Ryhmäkeskustelut – millainen metodi? Teoksessa Johanna Ruusuvuori & Liisa Tiittula (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. 3. painos. Tampere: Vastapaino, 223–241.
- Virolainen, Jutta 2015. Kulttuuripoliittinen näkökulma osallistumiseen. Teoksessa Arto Lindholm (toim.) Ei-kävijästä osalliseksi. Osallistumisen, osallistamisen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 54-62.
- Waldén, Jaana 2009. Kulttuurinen nuorisotyö ja Nuori Kulttuuri -toiminta. Teoksessa Kimmo Aaltonen (toim.) Nuorisolakiopas. Helsinki: Tietosanoma Oy, 119–121.

LIITTEET

LIITE 1. LASTEN HAASTATTELUKYSYMYKSET

Ryhmähaastattelu 7.6.2017 klo 12–13

Menetelmä: Teemahaastattelu

Haastattelun toteutus: Ryhmähaastattelu

1. Virittäytyminen
  - Esittäytyminen, ohjeistus
  - Lämmittelykysymyksiä
2. Taustakysymykset
  - Ikä
  - Aikaisempi kokemus leiristä tai samankaltaisesta toiminnasta
3. Miksi lähdit Luova lava lapsille – leirille eli taideleirille?
4. Mitä mieltä olet leiristä?
  - Mikä on ollut hyvää?
  - Mikä on ollut huonoa?
5. Kehittäisitkö mitenkään leiriä?
6. Mitä olet oppinut/saanut leiriltä?
7. Osallistuminen
  - Onko osallistuminen ollut ja hauskaa?
  - Mitä olet päässyt tekemään leirillä?
8. Onko elokuvateema ollut hyvä?
  - Pitäisikö teemaa vaihtaa?
9. Pitäisikö järjestää myös kerhomuodossa?
  - Kumpi olisi parempi toimintamuoto, leiri vai kerho ja miksi?
10. Vapaa sana, mikä mieltä olet Luova Lava Lapsille – leiristä

LIITE 2. TYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELUKYSYMYKSET

Ryhmähaastattelu 7.6.2017 klo 14–15

Menetelmä: Teemahaastattelu

Haastattelun toteutus: Ryhmähaastattelu

1. Virittäytyminen
  - Esittäytyminen, ohjeistus
2. Onko leiri ollut onnistunut?
3. Ohjaajien mielipide leiristä?
  - Mikä on ollut antoisinta?
  - Mikä on ollut vaikeinta?
4. Miten Luova Lava Lapsille - leiriä pitäisi kehittää?
5. Pitäisikö samankaltaista toimintaa toteuttaa myös kerhotoiminnassa?
  - Oletteko suunnitelleet sitä joskus?
  - Mitä se vaatisi, että sitä voisi toteuttaa?
6. Onko teillä hyvät resurssit leirin toteuttamiseen?
7. Kuinka tärkeitä yhteistyökumppanit ja sponsorit ovat?
8. Mikä on ollut hienointa lasten toiminnassa leirin aikana?
9. Mitä taidepainotteinen leiri merkitsee lapsille?
10. Miten leirin toiminta on vuosien aikana muuttunut/kehittynyt?
11. Leirin odotukset/tavoitteet ja onko ne tavoitettu, perustelu?
12. Vapaa sana Luova Lava Lapsille - leiristä?